

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 27, 1989

Nr. 210

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Kongresmenai ragina JAV prezidentą pasisakyti už Baltijos kraštų nepriklausomybę

Washingtonas. — Šimtas penkiolika kongresmenų prisijungė prie kongresmenų Don Ritter iš Pensilvanijos ir Dennis Hertel iš Michigano ir pasiuntė laišką Busho vyriausybei, ragindami prezidentą „išsakyti Valstybės sekretoriui peržiūrėti JAV politiką Baltijos valstybių klausimu ir kad tasai klausimas būtų įtrauktas į regioninių reikalų statusą. Tai užtikrintų mūsų vyriausybės išpareigojimą Baltijos valstybių nepriklausomybei atgauti“.

Kongresmenai savo laiške pažymi, jog Amerika niekada nesutiko su Sovietų Sąjungos okupacine Estijos, Latvijos ir Lietuvos padėtimi beveik penkis dešimtmečius, nuolat atsi-

sakydama pripažinti sovietų Baltijos valstybių karinę okupaciją ir jų prisijungimą. Jie pažymi, jog ši politika atitinka jų tikėjimui į demokratiją, žmogaus teises ir pagarbą tarptautinei teisei. Šie 117 JAV Kongreso narių reikalauja, kad JAV vyriausybės politika būtų žinoma viešai ir daugiau veikli, ypač kai šiuo metu Baltijos žmonės tęsia kovą atgauti savo nepriklausomybę.

Savo laiške kongresmenai dar pareiškia, kad JAV vyriausybė turi aktyviai palaikyti Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių veiklą ir stiprinti jų pastangas, kai jie kovoja atgauti savo vietai demokratinį kraštų šeimoje.

Gorbačiovas Suomijoje

Helsinki, spalio 25. — Prez. M. Gorbačiovas pasakė šiandien, jog Sovietų Sąjunga neturi moralinės ir politinės teisės įsimaityti į Rytų Europos kaimyninių valstybių reikalus ir pasiūlyti Suomijai laikyti pastovumo pavyzdžiu audringoje Europoje šiuo metu.

Jį lydėjęs Užsienio reikalų ministerijos spaudos reikalų vadovas Gennadi Gerasimovas, juokaudamas žurnalistams aiškino, kad Maskva priėmė „Sinatros doktriną“ Rytų Europoje. Sinatra dainuoja tokią dainą „I Did It My Way“, sakė Gerasimovas, tad ir „Vengrija su Lenkija eina savo keliu“.

„Aš manau, kad Brežnevo doktrina yra mirusi“, dar pridėjo jis vakariečių kartojama išsireiškima, jog praityje būdavo Sovietų politika įsikūsti į Varšvos pakto valstybių reikalus, pasiūnciant ten kariuomenę, kad apsaugojus komunistines vyriausybes.

Nesikišimo politika

Gorbačiovas Suomijoje išbūso tris dienas. Susitikęs su Suomijos prezidentu Mauno Koivisto, Gorbačiovas jam tuoj pakartojo, kad dabartiniams įvykiams Rytų bloke turi būti leista vykti taip, kaip jie patys to nori. Jis sakė, kad Suomijos neutralumo pavyzdžiu turėtų pasiekti ir kitos valstybės. Jis manė, kad ir kitos valstybės nesikiš į Rytų Europos reikalus ir taip pat, kaip ir Sovietai, leis joms pačioms apsispręsti kuriuo keliu eiti.

Suomija kadaise buvusi autonominė dalimi, savo nepriklausomybę paskelbė 1917 m. Sovietų Sąjungą užpuolė 1939 m. Somiai vedė karvygišką kovą bet Karelijos sritį buvo priversti perleisti rusams. Ir dabar toje srityje tebegyvena suomiškai kalbantys žmonės. Kai Gorbačiovas ejo gatve, jam buvo rodomi plakatai su užrašais „Grazink mums Karelijai!“

Neutrali Suomija

Gerasimovas, kuris ilgai yra gyvenęs New Yorke kaip Sovietų žinių „Novosti“ agentūros reporteris, priminė žurnalistams, kad, nežiūrint vyriausy-

bių pasikeitimo, Lenkija ir Vengrija tebėra surištos savo išpareigojimais, kaip kariniai ir ekonominiai sąjungininkai. Gorbačiovas valstybinio baltaus metu savo tosto kalboje pasakė: „Aš noriu pasveikinti neutralią Suomiją“. Pirmą kartą Sovietų Sąjungos vadas pavartojo šį išreiškimą ryšiuose su Suomija. Pranešama, kad bus pasirašyta ekologinė sutartis. Suomiai yra susirūpinę iš Sovietų slenkančiomis nuodingomis dujomis jų miškams.

Po įvykusio karo, kuris žiemą tęsėsi 15 savaitių, suomiai buvo priversti atiduoti 16,000 mylių plotą rusams. 1941 m. Suomija kartu su vokiečiais puolė Sovietų Sąjungą, norėdama atsiimti pagrobta žemę. Bet Sovietai Suomijos neprisijungė, kaip padarė su Lietuva, Latvija ir Estija, pastebi žinių agentūros.

Suomiai su šiais plakatais pasitiko savo svečią Gorbačiova, atvykusį su valstybinio vizitu į Suomiją, reikalaujanti sugrąžinti Karelijos teritoriją.

— Britanijos vyriausybė beveik sutinka priimti Amerikos trumpųjų distancijų branduolinių raketų, nors dar tebedami tuo reikalu pasitarimai.

Rytų Vokietijos sąjūdi „Naujojo Forumo“ jaunimas demonstruoja prieš komunistų vyriausybę, reikalaujamas reformų dabar. Vokiečių sąjūdis labai greitai plečiasi — komunistai sutiko pradėti pasitarimus.

Kremlius nesikiš į Lenkijos reikalus

Solidarumo premjeras vyks į Maskvą

Varšuva. — Sovietų Užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze atvyko į Lenkiją pirmam pasitarimui, kai Lenkijoje į pareigas buvo įvesta pirmoji ne komunistinė vyriausybė po 40 metų.

Solidarumo narys, dabartinis Lenkijos ministeris pirmininkas Tadeusz Mazowiecki po pirmojo susitikimo su Shevardnadze pasakė esąs „baisiai patenkintas“ diskusijomis, bet nepasakė detalių. Shevardnadze informuoja Mazowiecki tais klausimais, kurie būtų aptariami Maskvoje, kai jis atvyks ten su savo pirmuoju vizitu. Jis taip pat tarėsi ir su lenkų užsienio reikalų ministru K. Skubiszewski, kurių pasitarimas buvęs taip pat labai sėkmingas. „Jei yra problemų, tai yra ir noro jas išspręsti“, pasakė Užsienio ministerijos atstovas spaudai Stefan Staniazewski. Nesą tokios situacijos, kur viena pusė sako, kad reikia apie tai kalbėti, o kita pusė sakyti ne. Visas problemas norima aptarti ir išspręsti, kad abi pusės būtų patenkintos.

Kremliaus pažadas

Shevardnadze Varšuvoje buvo dvi dienas. Kalbėta labai svarbiais reikalais, kurie yra gyvybinės reikšmės abiem kraštams, po persitvarkymo Lenkijoje. Esą kalbėta ir Varšuvos pakto klausimu, ypač Gorbačiovo glasnost ir perestroikos vystymosi eigoje. Sakoma, kad Lenkijos vyriausybė paaiškėjo, kaip Sovietai norėtų tvarkyti valstybinius reikalus su Solidarumo koalicine vyriausybe. Pabrėžiama, kad pirmieji pasitarimai buvo optimistiški. Preliminariuose pasitarimuose paaiškėjo, kad Kremlius nesikiš į Lenkijos vidaus reikalus ir netrukdyt naujai Mazowieckio vyriausybei.

Pavyzdžiui, Shevardnadze pažadėjo, jog Sovietų Sąjungą nenutrauks energijos tiekimo Lenkijai, nežiūrint, kokia būtų sunki Lenkijos ekonomija, nors jie ir negalėtų išpildyti savo anksčiau pažadėtų gėrybių eksporto į Sovietų Sąjungą, pranešė Užsienio ministerijos kalbėtojas. Už lenkų siunčiamus produktus Sovietai siunčia elektros srovę, alyvą ir dujas, be kurių lenkai negalėtų išsilaikyti. Shevardnadze pažadėjęs, kad jų pristatymas vyks ir toliau normaliai.

Lenkijos žinių agentūra PAP pranešė, jog antradienio ir trečiadienio pasitarimai tarp She-

vardnadzės ir premjero Mazowieckio, prezidento Jaruzelskio ir Komunistų partijos vado Rakowskio lietu labai sunkius klausimus, tačiau jie buvę „optimistiškai aptarti“. Tarp jų buvo aptartas Mazowieckio vizitas į Maskvą ir susitikimas su Gorbačiovu. Pranešama, kad Lenkijos premjeras sulaužė tradiciją pirma nuvykti į Kremlį. Pirmiau jis nuvyko pas popiežių ir Vatikaną, bet Sovietai dėl to neužsigavę.

Ekonominių klausimų srityje kalbėta apie Lenkijos skolą Sovietams, kuri siekia 7 milijonus rublių. Kai Lenkija paskelbė perėjimą į vakarietišką sistemą, susidaro neaiškumų, kaip bus atsiskaitoma su Sovietais. Paliesti ir istoriniai „tušti lapai“, kurie buvo ignoruojami dešimtmečiais. Tai Katyno 15,000 lenkų karininkų išžudymo klausimas, kuris buvęs čia vėl iškeltas. Iki šiol Sovietai teigė, kad tas žudynės atliko vokiečiai nacai. Šiuo vizitu yra paruošta dirva būsimiems lenkų-sovietų pasitarimams Maskvoje.

Krenz pakvietė pasitarimui

Berlynas. — Naujasis Rytų Vokietijos prezidentas ir Komunistų partijos vadas pakeitė savo poziciją ir pakvietė prodemokratinis veikėjus ir opozicijos vadus pradėti pasitarimus reformų klausimais, praneša vokiečių žinių agentūra. Krenz pasakė, kad jis leis vokiečiams laisviau keliauti į užsienį, tačiau Berlyno siena liks ir toliau. Netikėtoje spaudos konferencijoje jis pranešė, kad kiekvienas gali siūlyti planus, jei tai sutinka su Rytų Vokietijos konstitucija. Jis taip pat sutiko susitikti ir su „Neues Forum“ vadais, kurie jau turi 26,000 narių. Jis pasakė nenutęsąs žodžio „opozicija“. Reikia sakyti, „Kad Demokratinės Vokietijos respublikos piliečiai turi kitas idėjas, kurias mes galime diskutuoti krašto gerovei pasiekti“. Jis taip pat norįs susitikti ir su Vakarų Vokietijos kancleriu Helmut Kohl. Visus nustebe, kad jis jau susitiko su Vakarų Vokietijos Demokratų partijos vadu Wolfgang Mischnik.

— Pietų Afrika uždraudė prekiauti dramblio kaulo gaminiiais.

TRUMPAI IŠ VISUR

— „Chicago Tribune“ vakar dienos laidoje plačiai aprašo lenkų nepasitenkinimą, kad Lietuva suvaržė jų keliones į šią Baltijos respubliką. Lenkijos spaudoje tai vadinama „politine šifofrenija“ ir diskriminacijos aktu.

— Valstybės departamento sekretorius James Bakeris III pasakė esąs nepatenkintas Izraelio nuolatiniu išsukinėjimu pradėti taikos derybas Viduriniuose Rytuose. Jis pasiūlė Izraeliui pakeisti savo galvojimą.

— Sovietų Sąjunga paskelbė savo rublio nuvertinimą. Dabar vienas rublis oficialiai bus 16 centų vertės. Tai dramatiškas smūgis keliautojams į užsienį ir noras sulaukyti „juodosios rinkos prekybą“, pranešė Sovietų bankas.

— Rytų Vokietijoje vykdomos demonstracijos ir toliau, tik mažesniu mastu.

— Atstovų rūmai nepajėgė perbalsuoti prezidento vetuoto įstatymo abortų klausimu. Trūko 51 balsas, kad būtų priimtas įstatymas išgalioti.

— Izraelis padėjo Pietų Afrikai pasigaminti ilgų distancijų branduolinę raketą. Už tai iš Pietų Afrikos gavo uranijaus, kuris jiems reikalingas branduolinių ginklų pasigaminimui. Abi valstybės atsiskakė komentuoti agentūrų paskelbtą žinią.

— Libijos diktatorius Gadhafi pirmą kartą pasakė, kad jis padėdavo tarptautiniam terorizmui, tačiau dabar pasitaisė ir neberemia.

— Washingtono Kongresas paskyrė 3.45 milijonus dolerių nukentėjusiems nuo žemės drebinimo Californijoje atstatyti savo namams, keliams ir prekybos pastatams.

— Sovietų Sąjunga, kaip skelbia Reuterio žinios, pareiškė pasitenkinimą Valstybės departamento sekretoriaus James Bakerio II paskutinėmis dviem kalbomis, kurias jis pasakė užsienio klausimais.

— Panamoje palaidotas sukilimo metu žuvęs majoras Moises Giroldi. Laidotuose negalėjo dalyvauti jo žmona ir trys vaikai, kurie yra Amerikos ambasadoje prisiglaudę.

— Čekoslovakijoje Reuterio pranešimu buvo suimtas antras mėnesinio žurnalo redaktorius, kuris nepriklauso vyriausybės kontroliuojamai spaudai. Rudolf Zeman bute vyko krata 14 valandų, informuoja žmogaus teisių veikėjai Viena.

Afganistano invazija buvo nelegali ir nemorali

Prisipažino sulaužę sutartį

Maskva. — Sovietų Sąjungos Užsienio reikalų ministeris E. Shevardnadze pasakė Aukščiausiai tarybai, jog 9 metų sovietų karas Afganistane pažeidė Sovietų įstatymus ir tarptautines priimtas normas.

Jis taip pat pasakė, kad radaro stoties pastatymas netoli Krasnojarsko, Sibire, yra „atviras priešbranduolinių raketų sutarties su JAV sulaužymas“ ir jis pasakė, kad Kremlius tai žinojo jau seniau. Praėjusį mėnesį Kremlius sutiko tą radaro stotį išmontuoti.

Tai pirmas kartas, kai Sovietų vyriausybė prisipažįsta formaliai sulaužiusi savo pasirašytą sutartį. Ši kalba yra dar vienas pavyzdys, kaip sovietai su Gorbačiovu pertvarko savo istoriją, rašo New York Times. Ministeris šviesiai kalbėjo apie užsienio politikos reikalus delegatams ir taip pat pasakė, kad Kremlius nėra išsigandęs politinių jėgų augimu, kurios yra priešingos komunistų partijoms Rytų Europoje. Jis pritarė tiems sąjungininkams, kurie plečia ryšius su Vakarais.

Deputatams patiko jo kalba

Jo komentarai apie Vengrijos džiaugsmo demonstracijas, kuri kartu paminėjo ir 1956 metų sukilimą, kuri patys Sovietai numalšino su savo tankais, ir kai šimtai tūkstančių vokiečių maršuoja, reikalaujanti demokratijos ir laisvės Rytų Vokietijoje, buvo gana palankūs. Po Shevardnadzės pranešimo, Sovietų Parlamentas arba Aukščiausioji Taryba patvirtino jo užsienio politikos kursą ir paprašė, kad tai dar labiau būtų priderinta populiariajai nuomonei.

Brežnevo palikimas

Afganistano karas ir 30 aukštų dar nepabaigta Krasnojarsko radaro stotis yra Brežnevo palikimas šiai Kremliaus vyriausybei. Šia kalba, kaip užsienio diplomatai sako, buvo parodytas Gorbačiovo visiškas ryšių nutraukimas su praeitimi. Afganistano karas buvo klaida ir nemoralus veiksmas, pasakė Shevardnadze. Niekas dar iki šiol iš Kremliaus vyriausybės

— Maksvoje, keliais gyvenotojų nuomonių rinkimo būdais pasinaudojant, kaip praneša Christian Science Monitor, labai sumažėjo Gorbačiovo populiarumas.

— Kongrese buvo kritikuojama vyriausybė, kad nepasinaudojo „auksine proga“ pašalinti Panamos gen. Noriega, kai patys žmonės pradėjo perversmą. Į tai atsakė Valstybės sekretorius J. Baker III, liudydamas Kongrese, kad „buvo negalima kištis į kitos valstybės vidaus reikalus“.

— Anglijos Konservatorių partija susirinko Londone į savo metinę konferenciją, kurioje bus diskutuojamas ir partijos populiarumo sumažėjimas. Nuomonių biuro duomenimis, min. pirm. Margaret Thatcher populiarumas nukrito iki 49%. Daudelis pradeda sakyti, kad ji turėtų pasitraukti iš pareigų, nes pablogėjo ekonomija.

taip nėra viešai kalbėjęs. „Mes išėjome prieš žmogiškąsias bendrąsias vertybes“. Tuo metu ir Shevardnadze ir Gorbačiovas buvo nebalsojantys Politbiuro nariai. Jie sakėsi išgirdę apie invaziją į Afganistaną per radiją. Tie, kurie nusprendė užimti Afganistaną, jau yra mirę.

Bet jis nieko nekaltėjo, kad Sovietai dar tesbesiūncia ginklus Afganistanui ir kad dalis aukštųjų karininkų tebėra ten.

Shevardnadze dar plačiau kalbėjo apie radaro stotį, pasakydamas, kad jiems užtruko 4 metus išspręsti tą klausimą, ką su ja daryti. Ir Gorbačiovas savo laiške prezidentui Bushui parašė, kad radaro stotis bus panaikinta. Užsienio reikalų ministeris aiškiai pabrėžė deputatams, kad ta radaro stotis yra neleidžiama pagal 1972 m. susitarimą.

Shevardnadze, baigdamas kalbą deputatams, pasakė, jog politiniai įvykiai Rytų Europoje šiandien yra „istoriniai“ ir kad Kremlius privalo juos respektuoti. „Naujos kitos pajėgos ateina į politinę areną kai kuriuose kraštuose. Niekas jų ten neprimetė. Jie ten iškilo todėl, kad patys žmonės to norėjo“. „Tos valstybės nenutraukia ryšių su mumis“, pasakė jis. „Dabar mes peryvename labai atsakingus ir jautrius laikus. Situacija nėra paprasta, bet mes to nedramatizuojame“, baigė savo kalbą Sovietų užsienio reikalų ministeris tarybos sesijoje Kremliuje.

Prezidentas Costa Ricoje

Washingtonas. — Prez. Bushas šiandien skrenda į Costą Ricą, pranešė Baltieji rūmai, kurioje bus švenčiama demokratijos šventė. Prezidentas tuo nori pabrėžti demokratijos reikalingumą Nikaragvoje ir Panamoje ir aptarti narkotikų klausimą. Žada dalyvauti daug valstybių vadų. Jis ten išbūso 26 valandas ir tuo metu yra nustatyti pasitarimai su 4 ministrais pirmininkais ir 14 prezidentų. Jis taip pat nori susitikti su Violeta Chamorro, kuri vadovauja Nikaragos prieškomunistinei opozicijai ir ruošiasi prezidentiniams rinkimams. Viena problema prezidentui — ten dalyvaus ir Nikaragos sandinystų prezidentas Daniel Ortega, su kuriuo jis nenori susitikti. Baltieji rūmai paskelbė vėl sankcijų pratęsimą prieš Nikaragvą. Panamos Noriega nėra pakviestas šiame suvažiavime dalyvauti.

KALENDORIUS

Spalio 27 d.: Vincentas, Ramojus, Frumentas, Ilutė, Sabina, Tautmilė.

Spalio 28 d.: Simonas, Anasztazija, Judas, Almanė, Gaudrimas, Tadas, Skirmantas, Vykis.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 7:15, leidžiasi 5:53. Temperatūra dieną 76 l., naktį 49 l.

SPORTO APŽVALGA

LIETUVOS TENISO
FEDERACIJA RUOŠIASI
ŽAIDYNĖMS

Susitikimai su tenisininkais

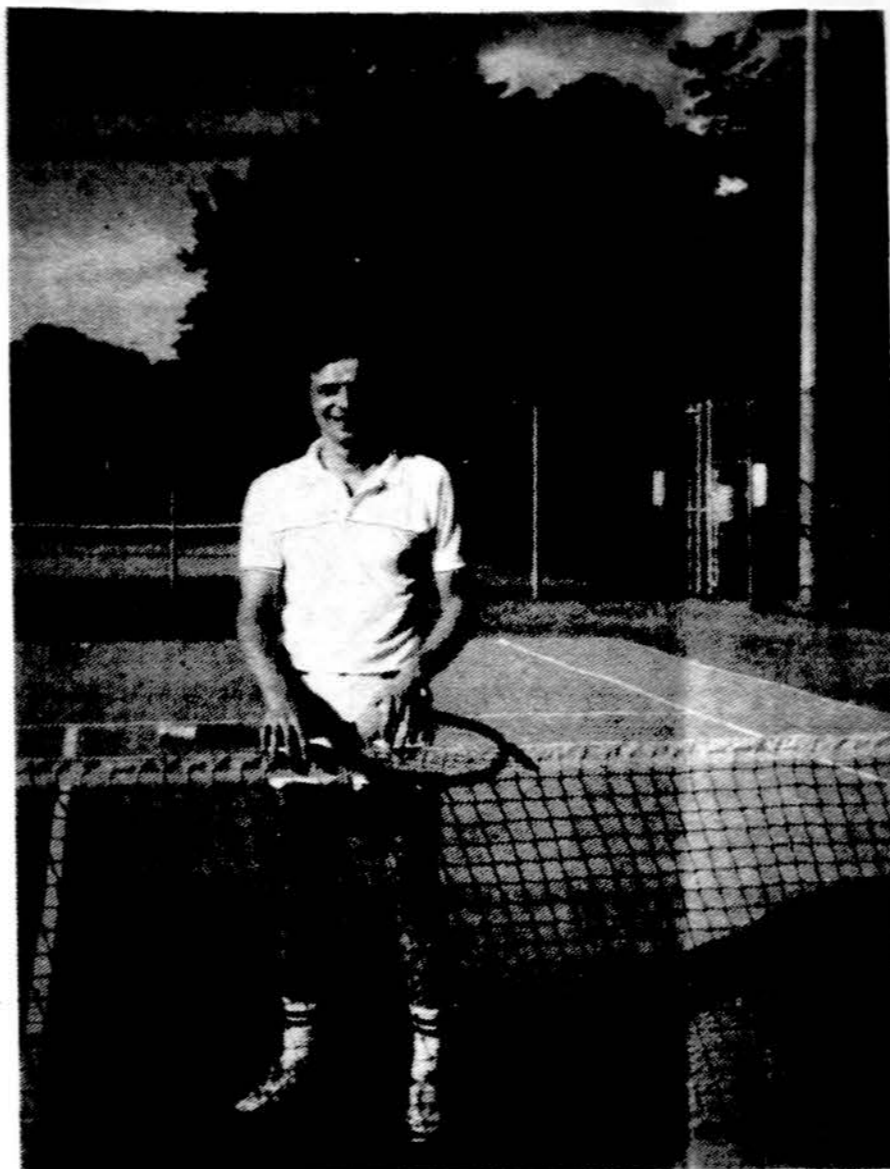
Besisvečiuojant Lietuvoje per 1939 metų Europos krepšinio nugalėtojų pagerbimą ir jubiliejinę šventę, be krepšinio ir įvairiausių priėmimų bei posėdžių, lauko tenisas nebuvo užmirštas. Kelis kartus teko žaisti Vilniaus teniso klubo aikštėse bei Elektrėnų salėje. Malonus buvo susitikimas su Jūrate Mackevičiute, Australijos žaidynėse laimėjusia sidabro medalį vieneto ir du aukso medalius dvejetų varžybose. Jos didžiausias laimėjimas buvo, kad Australijoje susipažino su Jonu Mašanausku, žurnalistu iš Melbourne, prieš mėnesį už jo išteko ir šiuo metu jau ruošiasi keliauti į Australiją. Palinkėjęs jai sėkmingos ateities, nuskubėjau į A. Poviliūno, Lietuvos Olimpino komiteto prezidento istaigą, kur jau laukė Lietuvos teniso federacijos pirm. A. Tarasevičius ir jo pavaduotojas P. Vozbutas.

Pokalbis sukosi apie Lietuvos teniso 70 metų jubiliejų ir apie teniso programą per IV-sias PLS žaidynes 1991 metais.

iškvietimui, jis stebėjo US Open tarptautinį teniso turnyrą New Yorke, žaidė su geriausiasiais lietuvių tenisininkais, lankėsi Floridoje ir Chicagoje. Jo nuomone, Lietuvos lauko tenisas tebėra „ponų“ sportas, olimpinė medalių nebuvo galima laimėti, tai jį dėmesio ir nebuvo kreipiama; nėra užtektinai aikščių. Sviedinukų ir raketėlių krautuvėse nėra, galima jų pirkti mokant dvigubai ar daugiau. Žadama naujų aikščių Kaune ir pora teniso klubų, bet jie ok. Lietuvoje ne taip greit statosi...

Kalbant su Lietuvos teniso federacijos pirmininku Antanu Tarasevičiumi Vilniuje, padėtis neatrodė tokia tragiška. Jis skambėjo pozityviai, net optimistiškai. Ramiai dėstė:

„Šiemet atšventėme, ir gana iškilmingai, Lietuvos teniso 70 metų jubiliejų. Klaipėdoje buvo suurostas tarptautinis teniso turnyras, išleista brošiūra, įvairių suvenyrų, o jubiliejinio trofėjum apdovanoti nusipelnusieji (jis buvo įteiktas ir Vyt. Grybauskui). Šiuo metu turime 133 aikštes ir 2,800

Gracjus Remeikis, dabartinis Lietuvos lauko teniso meistras.

LIETUVOS IRKLUOTOJAI
CHICAGOJE

Lietuvos irkluočiai šį savaitgalį dalyvaus amerikiečių vykdomose varžybose Madison ir Milwaukee miestuose. Jie lapkričio 1 ir 2 dienomis lankysis Chicagoje. Jų pavardės yra: vadovas B. Briedis, treneris V. Girdienis, A. Baublys, J. Bagdonas, V. Bernotaitė, A. Butkutė, A. Gudeliūnaitė, D. Žibaitis, V. Lastekauskaitė, R. Lukauskaitė, V. Mačiulskis, E. Naumova, A. Peleckis, E. Petkus, R. Ribinskaite, G. Ringailaitė, S. Fabijonavičius, J. Jakaitis, D. Jarašiūnas, K. Bartkus, S. Kučinskis, J. Narmontas, D. Matulaitytė.

Jie Chicagoje laukiami trečiadienį, lapkričio 1 d., 1 val. p.p. prie „Seklyčios“ restorano ant 71-mos gatvės. Giminės, pažįstami ir visi, kurie jus dvi

mankštų, raketbolo, badmintono salės, saunos ir t.t. Aikščių paviršių ruoš australai, kurie jau lankėsi Vilniuje; jis bus kaip dirbtinos žolės kilimas. (Amerikoje panašus kilimas po keletas metų buvo išimtas iš stadionų ar aikščių). Toks pat klubas bus pastatytas ir Šiauliuose. Atvykę į 1991 m. žaidynes išsivijęs tenisininkai bus tame klube Vilniuje apgyvendinti...

Del teniso varžybų programos buvo gana greit sutarta. Ją tik turės patvirtinti ŠALFAS s-gos ir Australijos Lietuvių Sporto sąjungos suvažiavimai, o galutinai ateinančiais metais Vilniuje šaukiamas sporto vadovų suvažiavimas. Varžybos numatomos Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Palangoje; kaip tas praktiškai bus įvykdyta, nustatys organizatoriai. Bus jaunių ir mergaičių mažiausiai 18 metų grupė, vyrams ir moterims A ir B klasės, vyrų ir moterų dvejetai ir senjorų klases nuo 40 m. iki 55 m. ir nuo 55 metų ir daugiau.

Kiekvienas žaidėjas turės turėti po 2 dėžutes sviedinukų. V.G.

paras priims į savo namus, prašomi atvykti ir juos sutikti. Ketvirtadienį, lapkričio 2 d., 7:30 v.v. Lietuvių centre Lemonte ruošiamas vakarienis, su jais susipažinimas bei rezultatų iš buvusių varžybų pranešimas. Norintieji dalyvauti prašomi skambinti Renatai Žilionienei, telf. 361-0285.

Lietuviško futbolo veteranai — „Litanicos“ FK valdybos nariai Antanas Viktora ir Jonas Juska laukia prasidedant rungtynių. Nuotr. Ed. Šulaičio

ALPINISTAI
DĖKOJA

Mielai Tautiečiai,

Mes, Lietuvos alpinistai, labai dėkingi tautiečiams Amerikoje už labai šiltą ir nuoširdų priėmimą. Seattle visą mėnesį mūsų globojo Aleksas Bertulis, o gražiai išlydėjo visa tenykštė bendruomenė. Chicagoje mes patekome į Rimanto Dirvonio ir Danguolės Valentinaitės nuoširdžią globą. Jų dėka apžiūrėjome ne tik lietuviškas židinius: Balzeko muziejų, Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, Pasaulio lietuvių centrą, Šv. Kazimiero kapines, bet ir Chicago miesto, dalyvavome tautos šventėje. Pabendravom

Futbolas Chicagoje

SUNKIAI IŠKOVOTOS
LYGIOSIOS

Po dvejetos iš eilės rekordiniais rezultatais 5:0 ir 9:0 laimėtų pirmenybių rungtynių „Litanica - Liths“ klubo vyrai praėjusį sekmadienį, spalio 22 d., vykdami į Wauconda, IL, žaisti priešpaskutines šio sezono rungtynes turbūt ne negalvojo, kad kokie nors „Chiefs“ dar pastos jiems kelią į pirmą vietą.

Kai pirmąjį puslaikį „Chiefs“ baigė 3:1 savo naudai, per pertrauką „L“ komandos vadovas G. Bielskus maždaug šitaip prašėko į savo vyrus: „Ei, ar jūs norite, kad mūsų visų metų darbas nueitų niekais? Praėjusiais metais čia pralaimėjome meistrystę. Pabuskite!“

Po pertraukos vyrukai susiėmė ir rungtynes baigė lygiomis 4:4. Įvarčius įkrito Henry Jenigas, Jr., — 3 ir brolis Mark — 1. Tai antras H. Jenigo įvarčių trejetukas, kuris išgelbėjo svarbų komandai tašką. Ir po lygiųjų „Liths“ komanda dar stovi pirmoje vietoje.

Šį sekmadienį, spalio 29 d., vyrų komanda vyks į Aurora, kur 2 val. po pietų žais prieš vokiečių „Kickers“ komandą. Verta prisiminti, kad pavasarį Marquette Parke „Liths“ prieš juos sunkiai laimėjo 2:1. Lietuviška patarlė sako, kad savo kieme ir gaidys narsesnis.

Kaip ten bebūtų — palinkėkime savo vyrams laimės, kuriuos tikrai reikės.

J.J.

Kauno Sporto komiteto pirm. Pranas Majauskas apie įvairias sportinio bendradarbiavimo galimybes kalbasi su Amerikos lietuvių adv. Kostu Savicku, daug nusipelnusiu Lietuvos sportui, o ypač krepšinio išvystymui.

70 metų jubiliejus ir ateitis

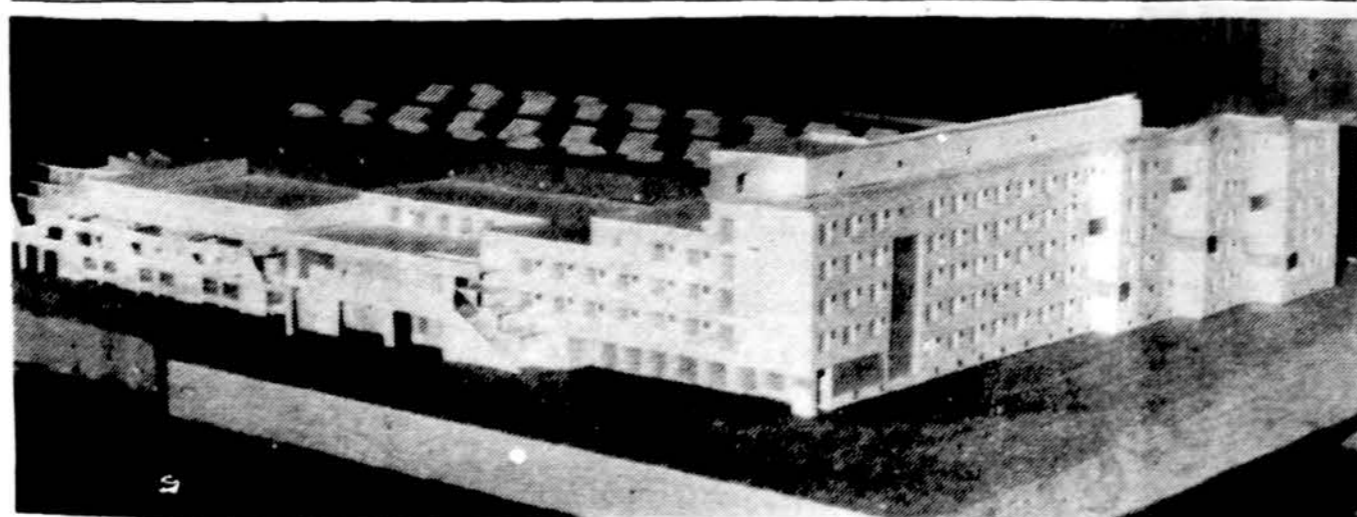
Lietuvos lauko teniso oficiali pradžia laikomi 1919 metai, kai buvo įsteigta Lietuvos Sporto sąjunga, o prie jos teniso sekcija. Prasidėjo treniruotės Kaune, Ažuolyno kalne, o 1921 metais jau buvo suurostas ir pirmasis turnyras, kurį laimėjo A. Kasperaitis. Tačiau tenisas nebuvo populiarus; jį žaidė tik turtingesni, aikščių niekas nestatė. Taip, kad iki antrojo pasaulinio karo pradžios Lietuvoje buvo gal 50 aikščių ir keli šimtai žaidėjų.

Po karo Sovietų sąjungos sistemoje sportas pasidarė vienas iš pagrindinių propagandinių ginklų — dygo stadionai, krepšinio salės, baseinai. Atsirado daugybė naujų sporto šakų. Lietuvos sportininkai pasiekė tarptautinį lygį, puošė Europos ar pasaulio meistrių titulais bei olimpiniais medaliais. Tik ne tenisininkai — jų laimėjimai gana maži, o tarptautinėje plotmėje beveik jokių. Lauko tenisas nesulaukė tinkamo dėmesio, jo lygis silpnokas. Kodėl tokia padėtis mums paaikškino Chicagoje neseniai viešėjęs daugkartinis Lietuvos teniso meistris Gracjus Remeikis. Jis yra laimėjęs 13 Lietuvos žiemos pirmenybių, paskutinius ketverius metus (išskyrus šiemet) buvo absoliutus vasaros čempionas vyrų vienete, dvejetė ir mišriame dvejetė ir du kartus Pabaltijo meistris. V. Gerulaičio, Sr.,

žaidėjų. Statomas naujas aikštynas Kaune, o Vilniuje ir Šiauliuose du moderniški teniso klubai. Kviečiame išsivijęs tenisininkus ateinančių metų liepos mėn. į Lietuvą rungtynėms Vilniuje ir kituose miestuose. Ruošiamės žaidynėms priimti išsivijęs tenisininkus jau naujuose klubuose...

Nauji klubai ir teniso programa

Apie tuos moderniškus klubus mus daugiau painformavo jo pavaduotojas Petras Vozbutas, pats puikus teniso žaidėjas. Aprodės pamatus, kurie Vilniuje jau kyšo iš žemės, jis pasakojo: „Klubas kainuos 8 milijonus rublių; jį finansuoja akcinė bendrovė — kooperatyvas. Jis turės keturias vidaus aikštes ir 8 lauko — pradžiai, vėliau numatoma jų ruošti net 20. Klube bus viešbutis su 200 lovų, restoranas 150-čiai asmenų,

Vilniaus statomo teniso klubo modelis. Pastatą tikimasi baigti 1991 metais.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ŠALFAS ŠACHMATŲ
PIRMENYBĖS

1989 m. Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės vyks lapkričio 18-19 d., Clevelando Lietuvių namuose, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio. Tel. (216) 531-2131. Bus žaidžiama 4 ar 5 ratų sveicarų sistema. Varžybas numatoma vykdyti dvejose klasėse, pagal žaidėjų reitingą.

Laimėtoji teks dr. Algirdo Nasvyčio prisiminimo preinamoji taurė. Piniginės premijos — pirmųjų trijų vietų laimėtojams.

Dalyvių registracija — iki lapkričio 12 d. imtinai, šiuo adresu: Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102. Tel. (216) 631-0210.

Smulkios informacijos siuntinėjamas visiems šachmatų vienietams ir pavieniams žaidėjams, kurių adresai žinomi. Suinteresuoti prašomi kreiptis į V. Nasvytį.

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5532
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm. antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60483
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsipleštusių venų
hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Penstininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. 352-4487

ATSIRADO VELNIAI?

Lietuvių tautosakoje, kaip ir visų kultūrų, gausu yra padavimų ir pasakėčių apie žmonių santykius su velniais, piktosiomis dvasiomis, apie užkečimus, prakeikimus ir burtus. Šiandien iš surinktos ir dar užsilikusios tautosakos dažnai sunku atsekti, kurie iš tikrųjų išsirutuliojo iš lietuvių prieškrikščioniško tikėjimo, kurie į Lietuvą atkeliavo su kitų kultūrų žmonėmis, i Lietuvos atnešusiais ne tik krikščionybę, bet ir savo pagoniškų šaknų sukrikščionintus papročius. Tad įdomu buvo neseniai paskaityti trumpą įvairių Europos žemynė išsivysčiusių populiarių įsitikinimų apie velnius apžvalgą.

Romos imperijai sugriuvus Vakaruose, Bažnyčia staiga atsistojo prieš milžinišką uždaivinį – sukrikščioninti Europą užplūdiusias barbarų tautas. Prisiėmė kompolikuotą Bažnyčios Tėvų teologiją išaiškinti taip, kad tamsiausias barbaras suprastų krikščionybės esmę. Lengvai suprantama ir vaizdinga priemonė nusakyti Kristaus pergalei prieš nuodėmę ir mirtį buvo ją vaizduoti, kaip Kristaus kovą su Šetonu ir velniais. Tai liaudies vaizduotei davė gėrio ir blogio supratimą, kuris ir krikščionybėn patraukė.

Dažnai senieji pagoniškieji dievai buvo nurodomi esą demonai, o jiems priskiriama galia – šetoniška iliuzija. Krikščionybė perėmė jų akvievės ir šventes. Pvz., žinome, kad Vilniaus katedra kaip tik stovi ant tokios priešistorinės lietuvių alkviets, kad pvz. Jurginių, Joninių, net Kūčių ir Vėlinių krikščioniškos tradicijos tankiai pinasi ir su senovinėm, prieš-krikščioniškom tų švenčių tradicijomis. Amerikoje netrukus švėsimė populiarią Halloween šventę, kada vaikai, apsiėmę vaiduokliais ir raganom, eina pas kaimynus prašyti saldinių. („Halloween“ kilęs iš angliško pavadinimo „Hallows Eve“: Šventųjų išvakarės. Ji išsirutuliojo iš Airijos senovės keltų mirusiųjų paminėjimo šventės.) Senovės skandinavų slibinai ir jūros monstrai tapo krikščioniško pragarų gyventojai.

Viduramžių Europos krikščionys susižavėjo tamsumų ir šviesos karalystių kosminės kovos įvaidžiu, kuris randamas ir Šventraštyje. Karų ir žiaurumų persunktuose amžiuose buvo svarbu žinoti, kad Dievas ir jo šventieji yra galingesni už blogio galybes. Anų laikų žmonės imponuodavo gausūs pasakojimai apie šventųjų džiaugsmus ir prakeiktųjų kančias. Juos paguodavo apokaliptinės vizijos ir stebuklingi išvadavimai nuo demonų. Liaudies pasakojimuose velniai apsimėdavo įvairiais gyviais, paprastai juodais. Velnias atėdavo iš šiaurės ar kairės, diduodavo didomis ar dirbdavo kalvius. Jis bijojo ne tik šventų objektų, bet ir druskos, ugnies, geležies ir česnakų. Marija ir šventieji turėjo galią panaikinti sutartis, padarytas su velniais, išvadodami jų aukas.

Kaip ir mes turime savo tautosakoje, pasakose apie Bobą ir Velnią, vargšams ir žemo luomo žmonėms reguliariai pasisekė velniai apgauti, o turtuoliai ir galiūnai – „ponai“ – pražūdavo. Juokai apie velnius padėdavo baimę prašalinti.

Bet velniai ir Šetonas krikščionybėje figūravo nuo pat Kristaus laikų. Pats Kristus juos išvarinėja ir jie žmones kankina jau ir Senojo Testamento puslapyse.

Viduramžių scholastinės srovės teologai ėmėsi persvarstyti

Atpirkimo paslaptį ir Šetonu vaidmenį joje. Sv. Anzelmas 11-tame šimtme., svarstydamas Šetonu nupuolimą ir žmogaus nupuolimą, pabrėžė laisvo pasirinkimo rolę nuodėmėje. Anot jo, Adomas ir Ieva būtų galėję nusidėti ir be jokių Šetonu vilionių. Jis taip pat atmetė Bažnyčios Tėvų nuomonę, kad Dievo Sūnus apsiėmė žmogiškąją prigimtį tam, kad joje pasislėpęs apgautų Šetoną, ar kad jis Šetonui sumokėjo atpirkimo kainą už jo valdžioje esančius žmones. Anselmas teigė, jog Kristaus mirtis buvo paties Dievo padarytas aukos atlyginimas pačiam Dievui, patenkinti Dievo teisingumą, iš meilės nupuolusiems žmonėms, kad jie vėl galėtų bendrauti su juo. Visą išganymo iniciatyvą priskirdami tik Dievui, scholastikai žymiai sumažino Šetonui priskiriamą rolę išganymo paslaptįje.

Tarp 11-to ir 13-to šimtme. išliko heretikai, save vadina katarais (iš graikiško žodžio, reiškiančio „švarus“), kilę pietų Prancūzijos mieste Albi, tad vadinami ir albigeiciais. Jie laikė, kad visatoje lygiai reikiasi ir gėrio ir blogio principai: Gerojo dievo, sukūrusio sielą ir dvasinius dalykus, ir blogio, sukūrusio medžiaginę visatą. Pastarasis buvo laikomas Senojo Testamento dievu, krikščionių vadinamas Šetonu. Išsigandusios šios heretizacijos padarinių, tiek bažnytinės instancijos, tiek ir civilinės, ėmėsi veiksmų šią heretizaciją išnaikinti, prieš katarus paskelbdami net kruviną kryžiaus karą. Viena šios kovos pasekmė buvo pirmasis Bažnyčios pareiškimas apie Šetoną, padarytas IV-ame Laterano suvažiavime 1215 m. Jame Bažnyčia pakartojo, kad trisimenis vienas Dievas yra vienintelis visatos kūrėjas, kad tiek žmogaus siela, tiek ir jo kūnas yra geri, gerojo Dievo kūriniai ir kad Šetonas savo laisvu pasirinkimu pasirinko blogį, nors pradžioje irgi buvo geras Dievo tvarinys – angelas.

Tačiau ši kova su katarais iššaukė lemtinę, visų heretizacijų sutapatinimą su diabolizmu, kas vėliau iššaukė ir žiaurias Inkvizicijos apraiškas iki raganų medžioklių, kuriose net ir mažiausiais įtarijantiesiems nuo daugumos įsitikinimų, buvo apkaltinti raganavimu ir diabolizmu. Kai Vokietijos Inkvizicija penkioliktame šimtmetyje išleido diabolizmo apraiškoms atpažinti rankvedį „Raganų kūjį“, visokie, net ir menkiausi senoviniai burtai buvo suplakti su diabolizmu ir kainavo 100,000 gyvybių, nemaža jų nekaltų, ir daugybę sudarytų gyvenimų bei šeimų. Raganų medžioklės, vykusios tarp 15-to ir 17-to amžiaus, nebuvo nuolatinės, o sporadiškos, ir įvairiose vietovėse kilo dėl skirtingų priežasčių. Tačiau istorinio tikslumo dėlei verta žinoti, jog prieš raganas lygiai aršiai kovojo tiek katalikai, tiek ir protestantai.

Su Apšvietos amžiaus iškėlimu racionalių žmogaus pajėgų ir nepasitikėjimu neracionaliomis, nyko ir šetonizmo baimė ir juo tikėjimas. Deja, ta pati srovė, kuri išnaikino tikėjimą velniais, sužadino ir abejonę Dievu. Žmonija, atrodo nuolat švytuoja tarp manymo, jog blogis iš viso nėra ir tarp manymo, kad jis visa yra užvaldęs. Kai nukentė dėl to, kad užmiršo jo saugotis, tada šoka į kitą kraštutinumą, padarydama jį visagaliu. Krikščioniškasis tikėjimas jį ragina budėti, kovoti su blogiu, bet niekuomet neužmiršti šauktis jį visuomet nugalintio Kristaus pagalbos.

IMPERIJOS SAULĖLEIDYJE

Viskas, kas turi pradžia, turi ir galą. Arba pagal fizikos dėsnį: „kas pakilo, tas ir krenta“. Taip yra ir su imperijomis, nė viena iš jų nėra amžina. Visų jų pagrindu buvo užkariavimai ir ekspansija. Vienos iš jų paliko žmonijos kultūros istorijoje savo įnašus, o kitos tik kraują ir griuvėsius.

Mūsų civilizacijos pagrindu yra Romos imperija, kuri perėmė graikų kultūrą ir ją išplatino. Romos imperijos rėmuose ir jos veikimo įtakoje kilo Vakarų civilizacija. Jos ribose pirmiausiai ir krikščionybė išplito. Tad Romos kultūros ir krikščionybės samplaka ir sudaro Vakarų civilizacijos pagrindą. Tos imperijos gyvavimo periodas vadinamas Pax Romana, kadangi palyginamai buvo ramūs laikai. Tos taikos pasekmėje galėjo vystytis prekyba, išaugo miestai, padaugėjo gyventojų skaičius. Imperija sudarė ekonominį vienetą, gal kiek panašų į britų „commonwealth“. Tokie sąlygos imperijai turėjo. Gandas apie jos turtus sklido ir viliojo barbarų tautos.

Atla, vadinamas „Dievo ryškėte“, V. a. įsiveržė į Romos imperiją. Būdamas tikras barbaras viską naikino ir žudė. Yra išlikęs jam priskirtas posakis, „kur mano žirgas praeis, ten žolė šimtą metų nebeaugs“. Jam mirus, jo imperija subyrėjo. Niekas jo nesigailėjo, liko tik minėtas posakis. Tas hunų užpuolimas išblaskė daugelį tautų, vyko tautų kraustymasis. Yra tekę skaityti, kad „iš tų sudrumstų žmonių išsivystė slavų tautos“. Nenagrinėjant klausimo, kaip slavai išsivystė, bet yra istorinis faktas, kad Europos ryškėte hunai – ištirpo vietinių tautų tarpe. Gal to naujo kraujo įsiliejimo paskatinti, slavai pradėjo sparčią ekspansiją. Jau VI a. įsiveržė į Balkanus, o VIII a. susidūrė su aisščiais ir suomių-ugrų tautelėmis. Savo ekspansijos kelyje maišėsi su vengrais, turkais, totoriais, bulgarais ir gausiomis ugrų tautelėmis. Besimaišydami slavai nustojo savo etninio grynumo, bet visuomet išlaikė slavų kalbą.

Vėlesniais laikais rytinių slavų ryškėte buvo totoriai. Nugalėję totorius XIV-XV a., pradėjo kilti Maskvos galybė. Didysis Maskvos kunigaikštis Jonas Kalita, vadinamas „rusiškų žemių rinkėju“, 1328 m. padarė ją valstybės sostine. Maskva, būdama ir metropolito būstinė, sparčiai savo įtaką

plėtė. Reikia pastebėti, kad rusai visuomet sugebėjo augti kitų tautų sąskaiton. Jiems buvo palanki ir geografinė padėtis. Žemės plotai, kuriuose jie išgalėjo, daugiausia buvo apnėdinti smulkų suomių-ugrių įvairių genčių ir tautelių, kurios nesudarė rimtesnio pasipriešinimo. Tas pat atsitiko ir su rytiniais ir pietiniais aisščiais.

Mūsų kunigaikščiai, pasiūsti valdyti rusiškų žemių, virto Dimitrais, Andriejais, Vladimirais ir Teodorais. Keletas iš jų yra net stačiatikių Bažnyčios šventieji. Vokietė Katerina Didžioji buvo viena iš imperijos rėmėjų. Žymusis Rusijos karvedys Suvorovas – švediškos kilmės, Stalinas – gruzinas. Jau seniai Rusijoje kilo slavų tautinis nacionalizmas, žinomas panslavizmu vardu. Maskva buvo vadinama „trečiaja Roma“. Komunizmas perėmė tą „trečiosios Romos“ koncepciją, tai jų planams labai tiko. Porevoliucinėje Rusijoje, nors rusai sudarė tik mažumą komunistų partijos centriniam komitete, tačiau jie sugebėjo ir ten savo „panslavizmą“ prvesti. Tautų „lygybė ir draugystė“ tebuvo tik panslavizmo priedanga. Buvo įvestas „didžiojo brolio“ kultas ir nuo jo nebuvo galima nukrypti. Visos tautos paviršutiniškai, atrodė, buvo patenkintos ir laimingos.

Ir įvyko kas tai nenumatyto. „Pažangiausia“ santarka, kuri žadėjo žemes rojų, negalėjo sustabdyti vis didėjančio pagrindinių reikmenų stiglijaus. Žmonės prie to jau beveik įpratę buvo, bet yra diržo veržimo ribos. Žinoma, Stalinas būtų dėmesio nekreipęs ir pasiuntęs keletą milijonų prie Šiaurės ledjūrio. Nauji vadai pamatė santvarkos trūkumus ir suprato, kad „oška priėjo liepto galą“. Reikėjo daug ką keisti, negalėdami duoti muilo, davė bent teisę apie tuos trūkumus kalbėti, manydami, kad žodžio laisvės telies ekonominius klausimus. Žmonės, gavę kiek laisvės, išėjo į gatves ir aikštes, pradėjo demonstruoti. Iš pradžių milicija nežinojo, ką daryti. Paskui bandė panaudoti bananus, bet žmonės jau jų nebebijojo. Dar didesnėms minioms į aikštes išėjus ir partiečių pajutus, iš kur vėjas pučia, jie į demonstruojančių eiles išjungė. Nei Kromlius, nei partija to nebuvo numatę ir nežinojo, kaip reaguoti. Senos ir išbandytos priemonės – raudonosios armi-

jos tankai – buvo pabijota panaudoti, kadangi juos panaudojus, būtų buvęs galas „glasnost“ ir „perestroikai“. Prasidėjo garsūs nepriklausomybės reikalavimai. Ir kas blogiausia, kad prie tų reikalavimų ir partijos vadovybės prisidėjo. Tautiniai sąjūdžiai reiškiasi ne tik Pabaltijo tautose, bet nerimsta Kaukazas, Moldavija ir pabudo net Ukraina. Atsargiai skaičiuojant, pačioje Sovietų sąjungoje yra gal septyni židiniai, kurie apima apie 60 milijonų žmonių. Čia Kremlui jau per didelės kšnis nuryti.

Maskvai griežtai nereaguojant, pradėjo įvykiai vykti pagal „domino teoriją“. Lenkija jau turi koalicinę vyriausybę, ją pasekė Vengrija, kurioje panaikinta komunistų partija. Komunizmo pajukovai – Rytų Vokietijai besirengiant švesti 40 m. sukakti, pradėjo iš jos masiškai bėgti žmonės. Kad visos pasaulio nejuokinus, pagaliau ir jie pakeitė savo vadą. Imperijos pamatai pradėjo trūkinėti ir jau galima jausti jos artėjantį saulėleidį.

Žinoma, jeigu Amerikos ir Vakarų valstybių bankininkai nešoks instancijos imperijos gelbėti. Bet gal jau per vėlu! Su keletu bilijonų supuvusių milijonų kojų jau nesuklijuosi. Tai kas dabar rusų imperijoje vyksta, galima palyginti su sniego grūtimu, kuri nuo kalno slinkdama vis didėja ir didėja, kol pagaliau viską palaidoja. Mūsų pareiga į įvykius greitai reaguoti ir Amerikos viešąją opinią tinkamai informuoti. Dar vis yra tikiu, kurie bijo Rusijos sugriuvimo. Laikas ir mums prie tos grūties prisidėti.

NAUJAS LAIKRAŠTIS LIETUVOJE

Jau mėnuo praėjo, kai Lietuvoje pradėjo eiti naujas laikraštis (nuo rugsėjo 16 d.) du kartus per savaitę „Respublika“. Egzempliūriū JAV-se nedaug žadantis laikraštis nuo 1990 m. pagal visus planus pavirs dienraščiu. Teko pamatyti „Respublikos“ pirmojo numerio fotokopiją, teko kalbėtis su „Respublikos“ atstove Chicagoje Rita Dapkute.

Pagal pirmojo numerio redakcinį žodį „Respublika“ – Lietuvos kūdikis. „Lietuvai reikia laikraščio, kuris būtų švaresnis ir doresnis už ligišolinę spaudą, ištikimą valdančiųjų tarnaitę...“ „Respublikos“ leidėjas – „Sajūdis“. Jos vyriausiasis redaktorius – Vitas Tomkus, redaktoriaus pavaduotojai Vitas Lingys, Rytis Taraila. Redakciniam štabe yra advokatas, leidimo vyriausiasis, dizaineris, techninis redaktorius, priėmimo vedėja, laišku ir pareiškimų redaktorė, reklamos agentas. Pagal Ritą Dapkute, apžvalgininkai – kolumnistai, pagrindinių pastovių straipsnių skyrių rašytojai. Reporterių kadras vyks ne vien į visą Lietuvą, bet ir į kitus kraštus – į Gruziją, Latviją ir pan.

„Respublika“ šiuo metu, kiek teko suprasti, leidžiamas paskolinta aparatūra, paskolinta iš įvairių Lietuvos kampelių. Jos redaktoriui Vitui Tomkui, kuris tarp kitko yra TSRS liaudies deputatas ir 1988 m. išėjusios publicistinės knygos autorius, tai nepriimtina. „Respublika“ jau dabar ieško prenumeratų 1990 metams. Norin-

tiems gauti 300 „Respublikos“ laikraščio numerių, prenumeratas kainu bus 85 dol. (JAV doleriai) ir užsakoma per SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, IL 60629. Be to, „Respublika“ priims visas tautiečių, gyvenančių užsienyje, reikalavimus ir skelbimus.

Sunku pasakyti, kai dabar Lietuvoje leidžiama tiek daug laikraščių ir naujų žurnalų, kurie išsilaikys, kurie ne. Tačiau „Respublika“, atrodo, turi stiprų redakcinį kolektyvą, turi didelių planų sudaryti „Komjaunimo tiesai“ ir kitiems laikraščiams didelę konkurenciją.

Užsienio lietuviams, norintiems pajusti Lietuvos pulsą, tai gali pasidaryti būtinybė. Laikraščiai bus siunčiami oro paštu. Bus galima pirmajame puslapyje „Vieno sakiniu“ skyrtyje susidaryti vaizdą apie Lietuvos orą, radiaciją, santaupas, infliaciją, turgų, juodąją rinką, kriminalus ir sportą. Bus įdomu, kaip bus toliau su „Respublika“, žinoma, jeigu ji išsikovos sau patikimesnės aparatūros ir užtikrintų prenumeratorių, reklamų ir pan. ir visa tai, kas mes JAV-se žinome, nauji leidiniai (gal kitoje skaleje) turi išsikovoti.

R. Kubiliūtė

Mes esame kaip laivai, kurių burės yra pilnos gero vėjo – gerų intencijų, bet mes nepajudame į priekį, nes per giliai įleistas inkaras.

Fulton Sheen

Akademinio Dramos teatro dir. Pranas Treinys su režisierium Petru Maželiu ir Sambūrio vadovu Vincu Dovydaičiu.

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

32

Vadovas davė ženklą palikti tuos malonumus ir eiti prie laivo ir vėl plaukėme Amazonės upe. Upės platumas galėjo būti toje vietoje apie kilometrą ar mažiau, o ji yra žemupyje gal apie 20 kilometrų pločio. Iš tolo atrodo kaip jūra, bet tai Amazonės upe, į kurią suteka, kaip minėjau, daugybė mažų ir didelių upių. Kitos upės kai kuriose vietose išsileija toli ir susijungia su ežerais, bet man to neteko matyti. Tai man papasakojo brazilas Aleksandras.

Vadovas pranešė turistams, kad grįžtame namo 5 val. vakare. Jeigu kas norėtų dalyvauti nakties metu krododilų medžioklėje, tegu registruojasi pas jį.

Labai noriu tokioje medžioklėje dalyvauti, nes būtų įdomu tą prašmatnią medžioklę pamatyti. Galvoju, kad ir Aleksandras plauks kartu su manimi. Jis mane tuojau užregistravo tam moderniam sportui, bet pats atsisakė ir patarė man vienam plaukti su kitais turistais. Jis nutarė pasilikti Tropical Hotel ir čia gerai laiką praleisti, bet aš jį įtariau... Bilietas kainavo 30 dol., laivas išplaukia 8 val. vakare iš viešbučio ir perspėjo visus užsiregistravusius atvykti laiku.

Laivas plaukia, o turistai sėdi kėdėse, gurkšnoja alutį, valgo riešutus. Laivo tarnautojai visus aprūpina, kad tik būtų patenkinti dienos kelionės išpūdziais po Amazonę ir jos džiungles. Visi linksmi ir geroje nuotaikoje grįžta. Jau artėja vakaras. Saulės vis dar sminga į Amazonės mėlynas, juodas bangas ir į džiunglių paslaptinius gajus. Jaučiamės šiek tiek nuo džiunglių kėdžių, bet mes ir vis dar nepasi-

duodu senatvei, jaučiuosi labai gerai šioje nepaprastoje Amazonės kelionėje. Svajoju ir mintimis nulekiu į savo žalią tėviškę – Vilkaviškį, kur jaunystėje pramaniau pirmus kūdikystės žingsnius, o dabar daužausi po tolimas Amazonės džiungles.

Jau plaukiame pro žiburiuose paskendusį miestą Manaus ir artėjame prie Tropical Hotel. Vakaras tylus, ramus – nė vėjelio. Visur tamsi tyla. Laivas priplaukia prie plačios plūdiuriuojančios rampos. Einame iš laivo virtine, žvirnyras krantine į parką, paskui cementiniais laiptais aukštyn, bet tokia juoda tamsa, kad net nematyti laiptų. Viskas apsupta žaliais lapuočiais medžiais ir palmėmis. Takas karpytai vingiuotas, bet nėra jokių apšvietimų, tai yra grynas administracijos apsilėdimas, nes yra pavojus ir susižeisti.

Artėjame prie centrinių durų, elektra šviečia puikiai aikštėje ir prie įėjimo į viešbutį. Mūsų kambarys buvo pačiame viešbučio gale. Apsiprašę kritome į lovas poilsui, bet ne ilgai, nes 8 val. vakare laivu plauksime Rio Negro upe, kur vyks krododilų medžioklė, o aš tam pasiruošęs ir esu labai smalsus...

Po vakarienes nusukubū į raštinę ir nuperku bilietą laivu plaukti į krododilų medžioklę. Jau liko 10 minučių iki laivo išplaukimo. Atsisveikinu su bendrakeleiviu Aleksandra ir sakau:

— Atsisakei keliauti su manimi kartu. Rodos, kad bijai, nes gal negrįžti iš tokios medžioklės. Galėjai plaukti kartu, ar ne?

— Ne. Aš jau neplauksiu. Plauk tu vienas. Pasilieku viešbutyje praleisti laiką ir gerai pasilsėsiu po dienos nuovargę. Laimingai keliauk, o tau bus įdomu tokia medžioklė...

Patraukiau peičiais ir nutilau, bet įtariau, kad gal planuoja kur nors linksmiau laiką praleisti. Skubu prietamsoj prie laivo. Vėjelis stipriai pučia, Rio

Negro upės vanduo neramus, banguoja ir plakasi ir rampos šonus, kad tarpais net rampą paskandina. Atrodo, neįmanoma pereiti. Ji taip siūbuoja ir vanduo užpla paviršiu. Stoviu ant kranto ir žiūriu į tas rūsčias bangas ir laivą, bet jame nematyti gyvos dūšios. Galvoju, kad neplauks, gal susilaikė dėl neramaus vėjo to vakaro ir krododilų medžioklės. Skubu tamsoje atgal į viešbutį, nes jau lygiai 8 val. vakaro, o iš turistų nematyti nė vieno. Įeinu į viešbučio svetainės salę, kur būrelis tokių kvailių, kaip aš, renkasi prie durų ir lūkurioja. Ateina laivo vadovas ir liepia visiems eiti prie laivo, o jis ateis kiek vėliau. Krantinės vilnys dar smarkiau plakasi į krantą. Siūbuoja rampa ir laivas. Laive jau uždegtas elektros apšvietimas. Prižiūrėtojai ateina ir liepia lipti ant rampos tuo laiku, kai vanduo nubėga, bet tik po vieną ar du keleivius. Šokame visi iš eiles ant rampos ir skubame į laivą, kad vanduo neaplėtų. Upė šelsta ir taškosi į krantus. Sulipome visi. Vadovas tuojau davė įsakymą laivo kapitonui plaukti į Amazonės lūnus, kur gyvena ir plaukioja krododilai.

Apsidairau kas plaukia, o daugiausia senesnio amžiaus žmonės. Jaunų visai nematyti. Jie liko prie maudymosi baseino, šoka ir geria alų, o džiazas groja. Sedžiu ant kėdės, nors laivo visi šonai atvirai, bet nėra per daug šalta. Tamsi naktis, tik matyti dar Manaus miesto žiburiai, kurie skęsta juodos upės bangose. Laivas plaukia ta pačia kryptimi, kur plaukėme dienos metu. Vakaras rūtus ir vėjutas. Po geros valandos plaukimo laivas ilindo lyg į juodą mišką. Čia vėjo nėra. Po tamsi milžiniškais medžiais tylu, ramu. Laivas jau plaukia skersai Rio Negro upės į dešinį pusę.

(Bus daugiau)

KARDINOLO SVEIKINIMAS

„Žaviusi visų Amerikos ypač Clevelando lietuvių laikysena, kuri reiškiasi meile bei broliška pagalba Tėvų žemėje gyvenantiems tautiečiams.

Mūsų visų broliška meile sujungtos rankos ir širdys igalins mus ryžtingai žengti į nepriklausomos Lietuvos ateitį“.

Vincentas Kard. Sladkevičius.

SUTIKTUVĖS KUNIGUI IŠ LIETUVOS

Kun. Kęstutis Ralys, kunigo šventimus gavęs š.m. rugsėjo 8 d. Vilniuje iš arkivyskupo Julijono Steponavičiaus, yra atvykęs Clevelandan ir ateinantis sekmadienį, spalio 29 d., 10 val. ryto aukos Mišias Dievo Motinos šventovėje ir pasakys pamokslą. Susidarius specialus komitetas rengia svečio priėmimą – sutiktuves tuojau po pamaldų, DMP svetainėje. Visi maloniai kviečiami.

ŽVILGSNIS PRAEITIN

Moterų balsuotojų lyga (The League of Women Voters of Cleveland) spalio 17 d. miesto rotušėje sustrengė priėmimą septyniems Clevelando merams, kurie administravo miestą nuo 1941 metų iki šių dienų. Ir visas renginys pavadintas „Septyni kuria istorija – Merai žvelgia į praeitį“.

Dabartinis meras Voinovich, tarnybiniais skubiais reikalais turėjęs išvykti, savo žodį įkalbėjo į vaizdaus, o buv. JAV sen. Frank J. Lausche dėl amžiaus (94 m.) ir ligos negalėjo dalyvauti. Kiti penki dalyvavo kotelivauti ir oficialioje dalyje su prisiminimais pasiekimų jų administracijų metais, interviu bei pareiškimais.

Visam renginiui, į kurį buvo pakviesta ir gražus lietuvių būrys, pirmininkavo Gražina Kudukienė. Ji yra buvusi Moterų balsuotojų lygos pirmininkė ir dabar aktyvi jos vadovybės narė. Oficialioji renginio programa buvo pradėta Gražinos žodžiu, JAV-ų himnu ir kun. G. Kijausko, SJ, invokacija.

Visa programa, susitarus su Western Reserve Historical Society, buvo North Coast Cable nufilmuota ir pasiliks ateičiai kaip istorinis dokumentas apie merus, kurie tarnavo miestui. Apie šį renginį rašė ir Clevelando „Plain Dealer“, spalio 17 d.

PASIKEITIMAI LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖJE

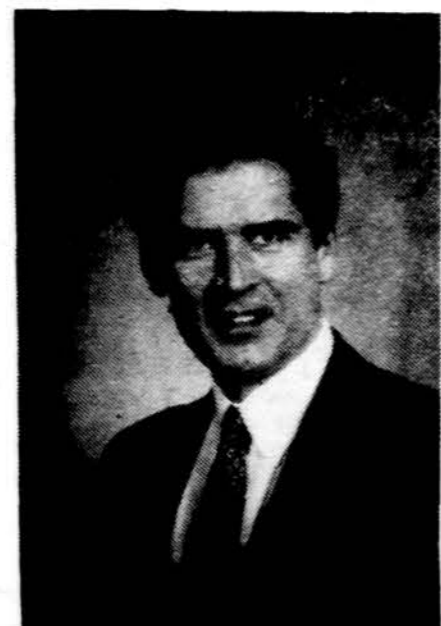
Lietuvių Namai ir Lietuvių Amerikos piliečių klubas su „Gintaro“ valgykla ir baru dėl sumažėjusios klientūros pergyvena krizę. Liepos mėn., pasitraukus iš šių bendrovių pirmininko pareigų Juozui Stempuziui (buvo išrinktas š.m. kovo 5 d.), pirmininko pareigas vėl perėmė Romualdas Bublys ir vykdomoju vicepirm. išrinktas advokatas Egidijus Marcinkevičius.

Nors buvo investuotas didelis kapitalas į „Gintaro“ valgyklą,

virtuvės ir baro pagerinimus bei pakvietus administratorės pareigoms Terese Stasaite-Parell. Tikėtą pagerėjimo rezultatų nesulaukta. Lietuvių Namų vadovybė ją ir jos štabą atleido, padėkodama už visas pastangas. Lietuvių namų ir klubo administratore pakviesta Nijolė Motiejūnienė, turinti 16 metų patirtį klubo-baro vadovavime.

NAUJAS ADVOKATAS

Clevelando populiarios muzikos orkestro įkūrėjas ir vadovas 12 metų Romualdas Strimaitis šį pavasarį Clevelando valstybinio universiteto Marshall College of Law baigė teisės mokslus. Prieš dešimtį metų jis buvo baigęs elektros inžineriją Fenn College of Engineering.

Adv. Romualdas Strimaitis.

Naujasis advokatas yra baigęs Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą 12 metų kursą. Priklausė skautams ir 15 metų grojo ir vadovavo „Grandinėlės“ šokių ansamblio orkestrui. Jo orkestras yra grojęs daugelyje lietuviškų pokylių, renginių bei minėjimų. Jaunasis advokatas dabar dirba IBM korporacijoje. Sėkmės naujoje profesijoje!

IŠ LIETUVOS SUGRĮŽUS

Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas muziko Raimundo Kavaliausko, ir solistė-sopranas Irena Grigaliūnaitė rugsėjo 18-29 dienomis koncertavo Lietuvoje: Viniuos Operos ir baletu rūmuose, Panevėžyje, Alytuje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Kaune ir Vilniaus katedroje. Koncerto pranešėja buvo Ingrida Bublienė, kuri koncertu metu, komentodama okteto atliekamus kūrinius, įterpdavo ir vertingų informacijų apie išėvijios kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą. Koncertai susilaukė gražių įvertinimų ne tik iš klausytojų, bet ir plačiosios komunikacijos priemonių tinklo.

Lietuvos prezidento a.a. Antano Smetonos 45 metų mirties metines minint mauzoliejuje jį aplankė šeimos nariai, giminės ir dalis Clevelando lietuvių. Nuotr. V. Bacevičius

Iš koncertų gautą honorarą Oktetas lygomis padovanojo Sąjūdžiui, Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčios atnaujinimui (bažnyčios rektoriumi neseniai paskirtas poetas kun. Ričardas Mikutavičius) ir Tremtinių klubui.

Clevelandas „susigiminiavo“ su Panevėžiu ir Šiauliais. Oktetas, koncertuodamas tuose miestuose, buvo ir oficialus Clevelando mero G. V. Voinovich atstovas, nuvežė jiems sveikinimus ir dovanas. Ir šie abu Lietuvos miestai per Ingridą Bublienę atsiantie Clevelando merui sveikinimus ir dovanas, kurias Ingrida merui asmeniškai įteikė.

Oktetas Clevelandan grįžo spalio 3 d. Ingrida Bublienė dar 10 dienų buvo pasilikusi Lietuvoje, kur atliko įvairius asmeninius, visuomeninius bei ekonominus uždavinius. Buvo priimta kardinolo Vincento Sladkevičiaus, turėjo pokalbį su Sąjūdžio pirm. prof. V. Landsbergiu ir kitais žymiais šių dienų Lietuvos gyvenimo vairotojų. Iš kardinolo atvežė sveikinimą Amerikos ir Clevelando lietuviams, kalbėjo per Vilniaus radiją užsienio lietuviams, tarėsi su Litekso įmone – užsienio prekybos reikalais. Treštū – statybos bendrove, Kauno politechnikos rektoriumi prof. Dubkevičiumi ir kitais įvairių gamybos įmonių direktoriais.

Okteto nariai, kurių didžioji dalis Lietuvoje lankėsi pirmą kartą, buvo sužavėti žmonių nuoširdumu, vaišingumu ir pagalba išėvijai.

Ingrida Bublienė, Lietuva lankanti ne pirmą kartą, galėjo stebėti Lietuvos gyvenimą įvairiais požiūriais, registruoti jos gyventojų nuotaiką, ekonominę krizę, gyventojų veržimąsi į nepriklausomą gyvenimą.

RINKIMŲ IŠVAKARĖSE

Bendrinuose lapkričio 7 d. rinkimuose Clevelandas išsirikins savo antrąjį judosios rasės merą. Pirmasis buvo Carl Stokes (1967-1971). Šių metų pirminiuose rinkimuose dalyvavo penki kandidatai. Dabartinis miesto tarybos pirmininkas George Forbes ir Ohio valstijos senatorius Michael White surinko po daugiausia balsų. Jie abu juodukai. Dabartinis meras George Voinovich nedalyvavo rinkimuose. Jis

kandidatavo į Ohio valstijos gubernatorių.

Clevelando tautybių sąjūdis, kuris atstovauja 35 tautybėms, jo vadovybė iš Ralph Perk, Raimundo Kudukio ir Irine Morrow, nutarė remti Forbes kandidatūrą.

Lietuvių komitetui Forbes kandidatūrai remti vadovauja Rita Balytė ir dr. Viktoras Stankus – pirmininkai, ir nariai: Romas Bridžius, Salomėja Knistautienė, Nora ir Vincas Čečiai ir Kristina Juozapaitytė.

FILMAVO CLEVELANDA

Lietuvos televizijos reprezentantas – operatorius ir laidų rengėjas Stasys Arnašius, iškviestas Valdo Adamkaus, JAV aplinkos apsaugos agentūros Vidurinių vakarų rajono administratoriaus, dalyvavo JAV LB XII-sios Tarybos antroje sesijoje Clevelande vykusiame rugsėjo 29 - spalio 1 dienomis. Jis ne tik rekordavo įvairių sesijų, posėdžių momentus, turėjo eilę interviu su Bendruomenės vadovais, bet ir Clevelande, globojamas Gražinos ir Raimundo Kudukio, padarė idomų ir įvairių įrašų, pokalbių iš Clevelando lietuvių gyvenimo, kuris bus parodytas ir Lietuvos televizijoje: pokalbis su „Grandinėlės“ šokėjais (16 porų), vykstančiais Lietuvoje ir Dainų ir tautinių šokių šventė, su „Grandinėlės“ vadovais Liudu ir Aleksandra Sagiais, mokytoja Rene Motiejūnaite-Booth, su Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadove Ona Mikulskiene, klebonu kun. Gedimynu Kijausku, SJ. Nufilmuota atnaujinta Dievo Motinos šventovė, Prez. A. Smetonos ir Mikulskio mauzoliejus, Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, dr. Arvydo Juozaičio pranešimas Clevelando lietuviams ir t.t.

TV žurnalistas Arnašius labai domėjosi ir bendruoju Amerikos gyvenimu plačiąja žodžio prasme. Lankėsi TV trečiajame kanale, kur susipažino su Amerikos televizijos technika, ir, ten radęs rusiškai kalbanti, galėjo dar plačiau patirti moder-

nios televizijos programų redagavimo detales ir jų perdavimą žiūrovams. Jį lydėjo Gražina Kudukienė.

Su apskrities šerifo leidimu, jis filmavo Clevelande esantį kalėjimą, jo įnamius, jų kasdieninį meniu ir t.t., „garage sale“ turgų ir pan. Žodžiu, St. Arnašius prisirinko puikios informacijos įvairioms jo televizijos temoms, kurias su malonumu žiūrės Lietuvos gyventojai.

RUDENINIAI CLEVELANDO RENGINIAI

Lapkričio 11 – Lietuvių namų metinis balius Lietuvių namuose.

Lapkričio 12 – sekmadienį, 4 val. p.p. bus paminėta Lietuvos skautijos ir „Tėvynės garsų“ 40 metų sukaktis Lietuvių namuose.

Lapkričio 12 – Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas.

Lapkričio 25 – Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių namuose.

Gruodžio 3 – Vinco Kudirkos ir „Varpo“ sukaktių minėjimas. Rengia LB Clevelando apylinkė.

Gruodžio 16 – Kalėdinė vaikų programa Dievo Motinos parapijos salėje.

V. R.

MOKSLEIVIAI PRIEŠ ALKOHOLĮ

Illinois valstijoje organizuojamos grupės aukštesnių mokyklų mokinių, kurie lankys pradžios mokyklas ir aiškins vyresnių klasių mokiniams, kaip kenksminga gerti alkoholį ir vartoti narkotikus.

METALO DETEKTORIAI MOKYKLOSE

Meras Daley ir Push vadas Jesse Jackson pasisako, kad Chicago miesto mokyklose būtų įrengti metalo detektoriai tikrinti, ar moksleiviai neįneša ginklų.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMA mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Turėdamas ilgą metų patyrimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971.
Adresas 6600 S. Pulaski Rd.
One stop Real Estate

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Namai atviri apžiūrai, sekmadienį, spalio 29 d., 1 - 4 v. p.p.

6751 W. 59 St. - 3 mieg. mūrinis namas 25 metų senumo; gražus, įrengtas rūsys; 2 auto garažas; daug įvairių priedų. Graži aplinka. Geras parkynas už žemą kainą. Skambinkite dabar.

3611 W. 61 Pl. - visai naujas 3 mieg. „bi-level“; 1 1/2 prausyklos; jaukus šeimos kamb.; puiki virtuvė, „thermal“ langai; 2 auto. garažas; daug priedų. Puikus parkynas, skubėkite!

11040 S. Drake - 4 mieg. „Cape-Cod“ - didelis 40 pėdų sklypas; atremontuota virtuvė ir vonios kamb.; ištaisas rūsys; gražus garažas, didelis kiemas vaikams žaisti; puikus namas; St. Christina parapija.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai - dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. - 434-7100 & 436-8600

Century 21 OLSICK & COMPANY 1180 State Street Lemont, Illinois 60439

TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE

Business (312) 257-7100 IRENA STANIULIS Residence (312) 257-5446 MILLION DOLLAR REALTOR-ASSOCIATE

Iškau pirkti 2-jų arba daugiau butų namą Midway aerodromo apy. Skambinti prieš 10 v. ryto tel. 434-8235.

ANDERSON FORD
795-7900
6539 W. OGDEN
BERWYN, IL 60402

Pirkdami naujus, arba gerame stovyje vartotus automobilius ir sunkvežimius, **apsilankykite** Anderson Bros. Ford. **RAIMUNDAS (Ray) BARTAŠIUS** jums sąžiningai patarnaus ir dėl kainų padės susitarti. Skambinkite šiandien!

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. išleido Kęstutis Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su pasiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6100
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Nuolaidą pensininkams duoda
IEVA ASMŪTĖ
Community Realty, MLS
3856 W. 63 St., Chicago
Tel. 581-9180, res. 434-4323
Jos patyrimas (antras dešimtmetis biznyje) jums gali sutaupyti daug keblumų.

OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

Puiki vieta mėgstančiam aplink namus trūšinti. 2 dideli mieg., 1 vonios kamb. 1/2 akro sklypas; didelis sandėlis įrankiams, pašūre, daug vaismedžių. Tik \$89,900

Rangovo svajonė Lemonte. Atremontuotas mūrinis pastatas. Vieta raštinei, krautuvei. Mašinų statymo aikštelė; arti I-55. Galimybė nupirkt daugiau žemės. \$197,500

HELP WANTED

MEDICINOS PRAKTIKA - KARDIOLOGIJA

Mūsų kardiologijos skyrius pietinėje miesto dalyje ieško patyrusios reg. slaugės (RN) arba med. technikės. Be įprastinių pareigų, šis darbas duos progą artimai bendradarbiauti su gydytojais darant kardiogramas ir padedant atlikti „treadmill“ tyrimus, o taip pat padės išvystyti draugiškus ryšius su pacientais. Mes siūlome 4 dienų darbo savaitę ir puikius „benefits“. Reikalaujame: rekomendacijų ir 2 arba 3 metų patyrimo dirbant „outpatient“ klinikoje. Mokėti lietuvių kalbą - pageidautina. Siųskite savo resume: Ms. B. Lies, Cardiac Diagnostics, 6132 S. Kedzie, Chicago, IL 60629.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. butas pirmame aukšte; labai švarus, su šiluma 72 & Mozart apyl. \$250 į mėn. Tel. 737-1463.

Išnuomojamas 4 1/2 kamb. modernus butas, pirmame aukšte su šiluma ir oro vėsinimu. Marquette Pk. apyl. Suaugusiems.
Tel. 361-5594 arba 476-2242

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%-20%-30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. - GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir įžmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

Pradedant 1988 m. liepos 2 d., kas šeštadienį 8:40 iki 10 v.v.
per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM
Žemė L
„Nauja radijo laida šiuolaikiniams lietuviui“ lietuvių bei anglų kalbomis
Muzika - sveikata - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra
Labanaktis, vaikučiai
„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“
8:30 v.v. iki 8:40 v.v.
Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

„ČIURLIONIS“ RUOŠIASI JUBILIEJUI

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Lietuvių tautinio meno ansamblis Čiurlionis, įsteigtas 1940 metų sausio 15 dieną Vilniuje, ateinančiais metais švęs savo penkiasdešimties metų jubiliejų. Įkurtas muziko, kompozitoriaus ir jo ilgamečio vadovo Alfonso Mikulskio, mirusio 1983 metų rudenį Clevelande, ansamblis guodė okupacijų kankinamą Lietuvą savo graudžiomis ir patriotiškais dainomis, garsino Lietuvos vardą pokario metais okupuotoje Vokietijoje, su dideliu pasisekimu koncertuodamas Vakarų sąjungininkų kariniams daliniams ir vietiniams gyventojams bei gastroliuodamas pagėgėlių stovyklose. Prasidėjęs masinei emigracijai į užjūrius, ansamblio mylėtojų ir entuziastų dėka pats dirigentas Alfonsas Mikulskis, jo žmona kanclerė Ona Mikulskienė ir didelė dalis ansamblių sėkmingai išsikūrė Clevelande, kas įgalino Čiurlionio ansamblių tęsti toliau savo darbą ir toli nuo tėvynės žengti pasirinktu lietuviškos dainos keliu.

1983 metų spalio 14 dieną Alfonsui Mikulskui iškeliaujant į amžinybę, vadovo pareigas perėmė ilgametis ansamblio chormeisteris ir kitų dainos vienetų vadovas Rytas Babickas, kuris, deja, ansambliui vadovavęs nuo 1983 metų rudens, 1987 metų sausio 5 dieną taip pat atsiskyrė su šiuo pasauliu. Jo vieton buvo pakeičias muzikas dr. Bronius Kazėnas, kuris š.m. vasario mėnesį pasitraukė iš pareigų. Nežiūrint to, kad čiurlioniečiai liko be vadovo, jų išpareigojimas ansamblio tradicijai ir meilė lietuviškai dainai jiems neleido nuleisti rankų nevilty. Ansamblio narių tarpe, šalia Onos Mikulskienės, yra asmenų, jame dainuojančių nuo pat jo įkūrimo dienos ir nuo Vokietijos stovyklinių dienų. Jame dainuoja visos kartos, matant ir jaunus veidus, jau gimusius toli nuo tėvynės, bet dainuojančius su ta pačia meile, kaip ir vyresnieji.

Rugsėjo 17 dieną ansamblio ilgmėtis pirmininkas Vladas Plečkaitis sukvietė eilę Clevelando visuomenininkų ir spaudos atstovų juos supažindinti su ansamblio naujiomis ir pasikviesti į talką, ruošiantis reikšmingam jubiliejui. Deja, iš dvidešimt penkių kvietusių asmenų į posėdį atvyko tik aštuoni, neskaitant pirmininko ir sekretorės. Posėdžiui pirmininkavo Vladas Plečkaitis, o sekretoriavo Violeta Žilionytė Leger. Nudžiugome išgirdę, kad ansamblis netrukus turės profesionalią dirigentą iš Lietuvos. Clevelande lankantis Lietuvos dainos vienetams, buvo tariamasi su Ratiilo vadove Zita Kelmickaitė, ją prašant surasti Lietuvoje profesionalią idealistą muziką, kuris sutiktų laikinai atvykti į Clevelandą ir padirbėti su Čiurlionio ansambliu, paruošiant jubiliejinį repertuarą ir taip pat ateinančių metų dainų šventei. Neseniai Lietuvoje lankėsi ansamblio chormeisterė pianistė Danutė Liaubienė ir ilgametė čiurlionietė Vlada Plečkaitė žmona Gražina. Joms atvykus į Lietuvą, Zita Kelmickaitė sukvietė muzikų posėdį ir jame painformavo apie Čiurlionio ansamblio projektą. Buvo džiugu, kad muzikas Gediminas Purlys, jaunas profesionalas, choro dirigentas, sutiko atvykti į Clevelandą. Jis yra gimęs 1948 metais Vilniuje, yra vedęs ir augina tris dukras. Jis labai domisi išeivijos muzika ir jam ansamblio pasiūlytos sąlygos pasirodė priimtinos. Ansamblio vadovybė yra labai patenkinta

jo kvalifikacijomis ir patyrimu. Gediminas Purlys yra Klaipėdos muzikos konservatorijos docentas, vadovauja dideliame, mišriam Kretingos „Gintaro“ chorui. Šalia to, jis turi sudaręs dvylikos asmenų vieneta, kuris specializuojasi tautinės ir religinės muzikos kompozicijose. Clevelande jam bus parūpintas butas ir bus mokamas honoraras. Jį tikimasi sulaukti spalio mėnesio vidury.

Padaręs pranešimą, Vladas Plečkaitis pareiškė, kad jubilėjaus ruošimui būsimi labai reikalinga stipri visuomenės parama, todėl jis prašė esančius sudaryti jubiliejinį komitetą, kuris tiesiogiai bendradarbiautų su Violeta Žilionyte-Leger, ansamblio vicepirmininke ir veiklos koordinatore. Darbų pradžia reikia numatyti net ir salę premjerai, įvyksiančiai ateinančių pavasari. Patį jubiliejų numatoma atšvęsti vėlyvą rudenį.

Po sklandžių ir trumpų diskusijų komiteto pirmininku buvo vienbalsiai išrinktas Jurgis Malskis. Jam buvo pavesta įvairiems darbams į talką kviešti asmenis savo nuožiūra. Remiantis praeties patyrimu, galima tvirtinti, kad jo bus pajėgus ir darbštus komitetas. Padėkojęs už suteiktą pasitikėjimą ir garbę, Jurgis Malskis juokaudamas pareiškė: „Einu ne į garbę, bet į darbą“...

Posėdžiui baigiantis, pirmininkas Plečkaitis pranešė, kad, atvykus naujam dirigentui, bus surengtas priėmimas ir susipažinimo pobūvis.

Tenka manyti, kad darbo našta bus sunkoka, todėl į pirmą posėdį susirinkęs branduolys turės gerokai pasitempti, neieškodamas garbės, bet konkrečiai dirbdamas to nuostabiai garbingo ir vertingo ansamblio jubilėjaus labui.

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

VYRŲ OKTETO
KONCERTAS

Clevelando vyrų oktetas, prieš 30 m. suorganizuotas a.a. Ryto Babicko, su koncertais yra aplankęs bene visas didesnes Amerikos, Kanados, Australijos lietuvių kolonijas. Jo gražiai atliekamomis dainomis džiaugėsi ir nemažos amerikiečių auditorijos. Neseniai savo 17 dienų viešnagės metu Lietuvoje aukšto lygio dainos meną demonstravo Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Panevėžyje, Alytuje. Jo giesmių mišrių metu Vilniaus katedroje klausėsi 5000 žmonių. Visur buvo maloniai sutikti, bilietai išparduoti ir susilaukė gražių meno kritikų įvertinimų.

Jautėmės savotiškai pagerbti, kad pirmasis jų koncertas po sėkmingų gastrolių Lietuvoje įvyko Philadelphiajį. Tai oktetos antras atsilankymas pas mus. Dar yra žmonių, kurie su malonumu prisimena pirmąjį, ypač jo tada įspūdingai atliktas partizanines dainas. Tačiau buvo neaišku, kaip publika reaguos šį kartą. Vieni galvojo, kad tai bus vėl didingas pasirodymas, o pesimistiškesni ir būsimą koncertą žvelgė rezervuotai.

Spalio 7 d., šeštadienį, atsilankius į Lietuvos namus, gerokai nustebta, išvydus pilną salę žmonių — apie 250 dainos mylėtojų. Jų tarpe buvo visas autobusas (50 žmonių) Lietuvos vyčių, atvykusių iš gana toloko Pensilvanijos angliakasių rajono. Tai lyg bylojo, kad brandaus oktetos menas traukė žmones iš arti ir toli. Dar koncertui neprasidėjus, rengėjus,

Demonstracijoje Detroito žygiuoja Stefanija Kaunelienė su anūkais ir kt.
Nuotr. Algio Rugieniaus

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Tarp Daujėnų ir Vabalninko, Biržų apskrityje, netoli Orijos upelio, Žaliosios girios atšakoje yra Porijų koplyčia, pastatyta 1736 m., aplink kurią yra ir kapinės. Aplinkinių kaimų gyventojai ir okupacijos metais stengėsi, kiek galima, ilgiau išlaikyti šį religinį paminklą, kur jų artimieji buvo palaikoti. Viduje yra altorius su Šv. Augustino paveikslu, klausykla, zakristija, kelios senos vėliavos, viškos, virš jų bokštelis su varpu. Kiekvienais metais rugpjūčio 28 d. kaimų gyventojai susirenka, kaip per atlydus, atšvęsti Šv. Augustino šventę. Tą dieną atvykdavo vienas ar du kunigai iš Daujėnų, Kriklėnų ar Vabalninko. Vėlinių ar laidotuvių dieną buvo laikomos pamaldos už mirusius. Vietos gyventojų patangomis, koplyčia vis atnaujina, puošiami kapai, statomi kryžiai.

Dabar vykstant tautiniam ir religiniam atgimimui ši Šv. Augustino koplyčia pasidarė aplinkinių kaimų gyventojams paguodos, tikėjimo, prisimi-

nimų ir vilties simbolis po stalinistų ir ateistų siautėjimo Lietuvoje. Apie tai viename laiške jautriai rašoma iš Lietuvos.

„Šiais metais Šv. Augustino atlydai praėjo labai organizuoti. Pradžioje buvo laikomos šv. Mišios. Jas laikė Daujėnų ir Krinčino kunigai. Jaudinančiai giedojo vieno iš jų atsivežtas choras. Gražiai atremontuota koplyčia iš vidaus ir lauko pusės, papuošta vainikais bei žolynais, buvo nuostabu, kaip niekad. Altoriuje tarp gelių ir degančių žvakų skendėjo tau žinomas Šv. Augustino paveikslas. Žmonės netilpo koplyčioje, nedaug vietos buvo likę kapinėse bei šventoriuje. Pirmoji iškilmingų pamaldų dalis baigėsi Krinčino klebono pamokslu. Jis kalbėjo apie tautos atgimimą, jai daroma spaudimą, norą įvairyti naują baimę ir primindamas pokario partizanų kovas. Antroji iškilmingų dalis buvo prie trijų partizanų, žuvusių 1945 m., kapo papuošimo gelėmis. Pašventinus kapą jautriai prisiminė Mikėnų kaimo

klausytojų dėmesys. Kvarteto vadovui gal nereikėjo po kiekvienos dainos daryti pranešimus apie programos pakeitimus. Tai buvo galima atlikti koncerto pradžioje. Betgi, turint mintį įspūdinga vakaro visuma, tie minusai yra menki.

Jau treči metai, kai Clevelando vokaliniam vienetai sėkmingai vadovauja Raimundas Kavaliauskas, Lietuvos valstybinės konservatorijos absolventas, jaunas pianistas, diplomą įsigijęs 1985 m. Būdinga, kad jo oktetė nuo pat įsisteigimo (jau 30 metų) dainuoja net du vyrų: Algis Gylis ir Mečys Aukštuolis. Be šių ir anksčiau minėtų solo dainavusių, jame aktyviai reiškiąsi Jonas Muliolis, Gytis Motiejūnas ir Romas Zylė.

Šis oktetas netolimoje ateityje koncertuos Clevelande, Rochesteryje, Bostone. Philadelphiajos vyčių trečios kuopos suruoštas koncertas bene pirmą kartą didžion krūvon sutraukė įvairių kaimų lietuvių kilmės žmones. Jei šis gražus bendradarbiavimas tęsis ir toliau, mūsų kolonijos ateitis bus dar ilgiai skaidri.

Bronius Vaškaitis

CHICAGOS SIMFONIJOS
FINANSAI

MOKSLEIVIAI IR
NARKOTIKAI

Chicagos simfonijos orkestras jau ketvirtus metus baigė su pelnu, lengvai suveddamas galus su galais.

Šv. Sabinos parapiinė mokykla pirmoji Chicagoje įvedė tikrinimą moksleivių, ar nevartoja narkotikų.

A.†A.

KONSTANCIJAI KRONIENEI

mirus, jos dukrą STEFANIJĄ KAUNELIENĘ ir jos šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Šv. Antano lietuvių parapijos
Detroito choras ir choro vadovas

Šeimos Patriarchei, mūsų mielai

A.†A.

KONSTANCIJAI KRONIENEI

mirus, reiškiamo užuojautą sūnams, dukroms, žen-tams, marčioms, anūkam, proanūkam ir giminaičiams

Zigmas ir Marija Dailidės

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

— We Do
DIGITAL CONVERSION

valdajuosčių iš IR I

PAL, SECAM, NTSC.

Greitas patarnavimas, žemos kainos.

Parduodame 110-120 video,

TV ir elektrinius reikmenis

(312) 338-9033

International Export House.

15750 S. HARLEM
ORLAND PARK, IL 60462
532-7799

2321 W. DEVON AVE.
CHICAGO, IL 60659
312-338-9033

APLINK MUS

x Ateinantį sekmadienį, spalio 29 d., bus pasuktas laikrodys viena valanda atgal. Šv. Mišios bažnyčiose, eismas, paroduotųjų atidarymas bus jau pagal naują laiką. Geriausiai laikrodį pasukti prieš einant gulti šeštadienio vakare.

x JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos posėdis bus lapkričio 4-5 dienomis bendruomenės būstinėje Chicagoje. Visi valdybos nariai kviečiami dalyvauti, nors ir nebūtų gavę pranešimų.

x Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo komiteto metinis seimas šiemet bus Baltimorėje, Md., lapkričio 3-5 dienomis. Banketas bus šeštadienį, lapkričio 4 d., 7 val. vak. Lietuvių namuose.

x Lietuvių Opera po praicitų metų baliaus programos susilaukė daug šiltų žodžių iš dalyvių tarpo. Šių metų programa bus tiek pat skambi, melodinga ir neapvilis svečių lūkesti. Baliaus įvykis šeštadienį, lapkričio 18 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje. Rezervacijų reikalais prašome kreiptis į Vaclova Momkū.

x LB Brighton Parko apylinkės valdyba, įvertindama Lituanistikos tyrimo ir studijų centro vykdomą svarbų kultūrinę ir istorinę reikšmę darbą, paskyrė 150 dol. tam darbu paremti. Instituto vadovybė yra dėkinga už parodytą jos darbo supratimą ir įvertinimą. Sekmingesniai Instituto darbai yra reikalinga finansinė parama ir savanoriško darbo talka.

x Lietuvių Respublikonų Illinois lyga, pripažinta šių metų veikiausia tautybių respublikonų organizacija, bus pagerbta lapkričio 5 d., 12:30 val. p.p. Venice Banquets, 5636 W. Fullerton Ave. vyksiančiuose priespėjimuose. Už nuopelnus organizacijai bus pagerbta ir Aleksas Jankūnas. Pagerbima rengia Illinois tautybių Respublikonų taryba.

x V. Mykoliaičio-Putino 4 v. drama, kurią stato „Vaidilutės“ teatras, atnaujintoje formoje bus suvaidinta lapkričio 12 d. Jaunimo centre. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje. (sk)

x V. Petkaus ir A. Terlecko susitikimas su Chicago visuomene įvyks šį sekmadienį, spalio 29 d., 3 v. p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Visi kviečiami. (sk)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 977-7916. (sk)

x Video, stereo, siuvimo mašinas ir vaistus siunčiame į Lietuvą. Prekes pristatome per UPS į kitus JAV miestus. Pervedame pinigus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargo. Romas Pukštys, Transpak, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Darbe valandos: 10-6 v. p.p. kasdien, arba susitarus. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Lietuviškos Knygos klubas išsiuntinėjo laiškus su pasiūlymu nariams įsigyti tris naujas knygas. Reikia siųsti nedelsiant užsakymus ir taip pat už pasirinktas knygas pinigų. Administracijai lengviau atsiskaityti ir suvesti balansą.

x Iš Lietuvos yra atvykę Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Antanas Buračas ir Juozas Mugevičius. Jie dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos surengtame Lietuvių kongrese Los Angeles, o ateinančią savaitę dalyvaus Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo komiteto seime Baltimorėje, MD.

x A. a. Ona Gaigalaitė-Bleckienė, išbuvusi 15 m. Sibire, gimusi 1906 m. „Caritas“ garbės narė, buvusi „Vaidilutės“ redaktorė, mirė Kaune spalio 11 d. Liko giminių Lietuvoje ir Amerikoje. Vyras mirė ar buvo nužudytas Sibire.

x Vytautas Kliorys yra kompiuterių mokslų specialistas. Jis atvyksta iš Clevelando į Ateities akademiją savaitgalį ir koreferencijas Mirgos Girniūnienės paskaitai apie toleranciją Lietuvoje ir išėivijoje. Paskaita įvyksta sekmadienį, spalio 29 d., 3:30 v. p.p. Ateitinių namuose Lemonte (Archer ir 127 gatvė).

x Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo banketas rengiamas lapkričio 25 d., šeštadienį, puošniuose Lexington House patalpose W. 95 St. Hickory Hills.

x Chicago lietuviai dar turės progą pamatyti V. Mykoliaičio-Putino vieną iš idomusių dramų kūrinių „Daktarą Gervydą“, kuris paskutini kartą čia bus parodytas lapkričio 12 d. Jaunimo centre.

x Lietuvių Pensininkų sąjungos narių pobūvis – susirinkimas įvyks spalio 31 d., antradienį, 1 val. p.p. Šaulių namuose. Bus pranešimai, šilts maistas, dovanų paskirstymas ir kt. Regina Kučienė, LB Švietimo tarybos pirmininkė, jos vyrui Viktorui padedant, rody Keturakio „Amerika pirtyje“, minint šio veikalo Lietuvoje pasirodymo šimtmetį. Visi pensininkai kviečiami dalyvauti.

x Valio Ateičiai! Ši šeštadienį, spalio 28, 7 v.v. JC – „Ateities“ žurnalo vakaras. Programoje – jaunimo kūrybos premijos, nuotaikingos Dariaus Polikailičio grupės muzika ir dainos, vaisės ir šokiai. Vietas rezervuoti 434-2243. (sk)

x Kaukių balius PLAYHOUSE, šeštadienį, spalio 28 d., 8 v.v.! Muzika, šokiai, o idomiausios kaukės bus premijuojamos! (sk)

x Lietuvos keliauninkų dėmesui. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodrome, įskaitant bilietus į kitus miestus – lėktuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300. (sk)

x Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailinius su didele nuolaida lietuviams. Skambinti vakarais: 677-8489. (sk)

x Lietuvių Katalikų Labdarų sąjungos 75 metų sukakties pobūvis įvyks šeštadienį, lapkričio 4 d., Balzeko Muziejaus Gintaro salėje. Rezervacijoms skambinkit Reginei Saulienei 438-9587 (dienomis 10-5:00). Bilietų kaina: 75 dol. dviems, 40 dol. vienam asmeniui, 20 dol. studentams. (sk)

x Keičiame dolerius į rublius aukštą santykiu. Parduodame automobilius ir namus Lietuvoje. Kreiptis į Tomą, 10 v. r. - 4 v. p.p., tel. 312-579-3243. (sk)

x Marijonų bendradarbių draugijos Chicago apskrities pirmininkė Stella Kaulakienė praneša, kad žaidimų popietė bus lapkričio 5 d., sekmadienį, 1 val. po pietų Marijonų salėje. Bus gražių dovanų laimėtojams. Po žaidimų bus vaisės. Kviečia visus narius ir visuomenę žaidimuose ir vaisėse dalyvauti.

x Marianapoly, Thompson, Conn., Marijonų viešosios mokyklos aukštesniojo mokykloje lapkričio 4 d. bus iškilmingai pašventinta palaimintojo Jurgio Matulaičio vardo koplyčia. Šventinimo apeigas atliks Norwiche vyskupas Daniel Reily.

x „Grandies“ tautinio ansamblio rengiamoji parodoje matysime Lietuvoje siūtus ir megztus parodinius rūbus. Šiuos rūbus užsakė ir iš Lietuvos atvežė Rūta Pauperienė, International kelionių biuro viceprezidentė. Ši Lietuvoje sukurtų rūbų paroda bus gruodžio 10 d. Jaunimo centre.

x „Sovietų šaltiniai, panaudojami, įrodant pilietybės atėimimą; pagal Juozo Kunigio bylą“, knyga, paruošta filozofijos ir teisės daktaro adv. Augustino Idzelio, išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Susipažinimas su knyga ir autorium ruošiamas lapkričio 10 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Knygą pristatys pats autorius. Visi kviečiami.

x Chicago lietuvių futbolo klubas „Lituanica“ savo metinį sezoną užbaigiam balių-pobūvių turės lapkričio 18 d. Lietuvių Tautinuosiuose namuose. Visi sporto mėgėjai ir jų draugai čia yra laukiami.

x Jadvyga Damušienė, Lockport, Ill., „Draugo“ bendradarbė, lietuviškų organizacijų darbuotoja, A. Jakutavičius, Val d'or, Qbc., Kanada, Juozas Briedis, Chicago, Ill., gražios laimėjimų šaknelės su 20 dol. auka. Labai dėkojame.

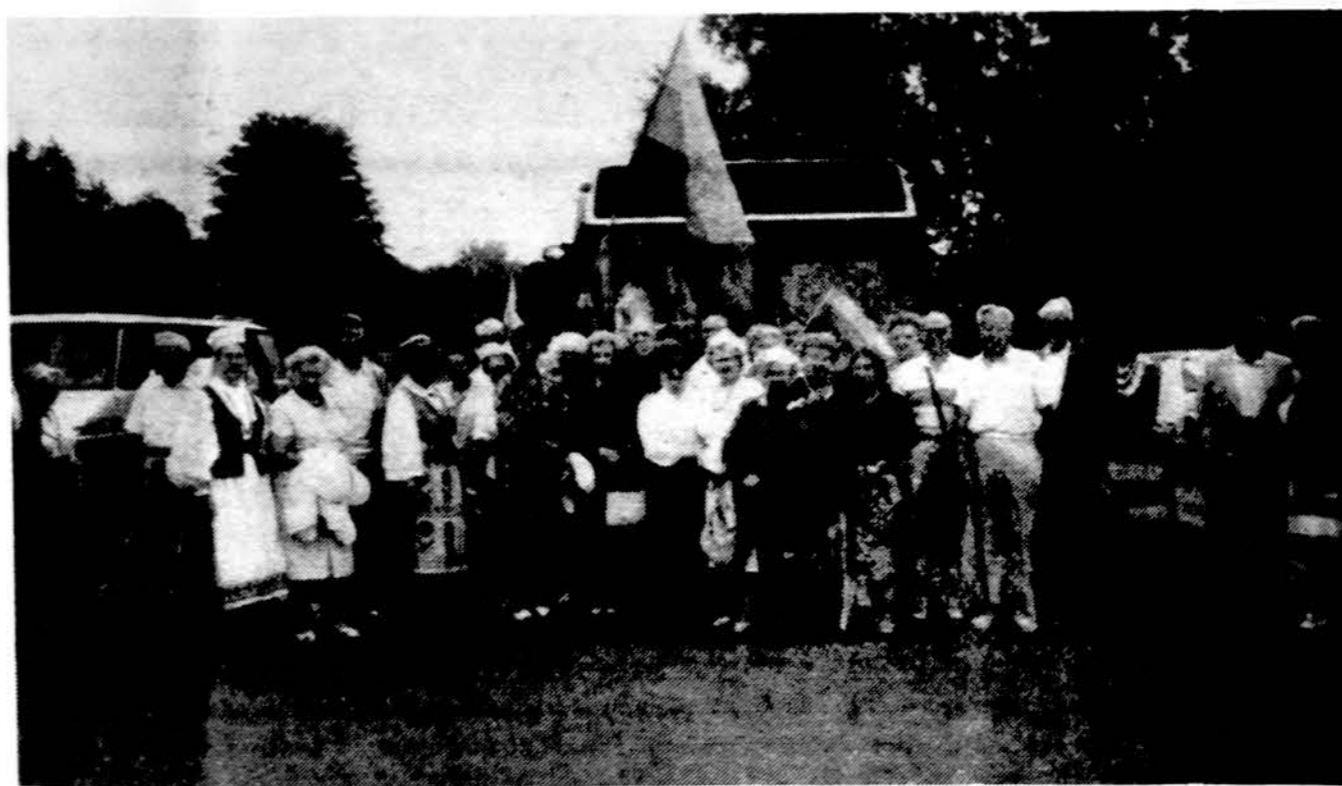
x Bronius Aušrotas, Juno Beach, Fla., žurnalistas, „Draugo“ artimas bendradarbis, gražios laimėjimų šaknelės, pridėjo 15 dol. auką, palinkėjo visiems geros sveikatos ir ryžto sunkiam lietuviškos spaudos ir kultūros išlaikymo darbe. Ačiū už viską.

x Pigiai parduodame Lietuvoje tinkančius video ir kompiuterius. Kainos labai žemos. Toshiba 83 CZ, PAL Secom DK – 310 dol.; AKAI multi-sistemas – 490 dol.; video kamera National M7 – 960 dol.; video kamera Hitachi 600 – 965 dol. Kompiuteriai įvairios konfigūracijos, pradėdant nuo 900 dol. ir baigiant 6,000 dol. Kreiptis į Arūną, 10 v. r. - 4 v. p.p., tel. 312-579-3243. (sk)

x Atitaisymas: spalio mėn. 24 d. „Drauge“ a.a. Č. Volodkos mirties pranešime velionio brolio vardas turi būti dr. Jurgis, ne dr. Juozas. (sk)

x Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, Arvydui Juozaičiui lankantis JAV, gavo aukas Sąjūdžiui, kurios buvo surinktos: Detroito – \$1,000, Lemonte – \$402 (per Ritą Dapkutę) ir Chicagoje – \$1,995. Tai yra didelė pagalba, už kuria visiems aukotojams priklauso nuoširdi Sąjūdžiui padėka. PLB valdybos išdas Sąjūdžiui skirtus pinigus globoja ir juos naudoja tik pagal Sąjūdžio nurodymus. PLB valdybos adresas: 2968 Compton Rd., Cincinnati, OH 45251-2699, tel. 513-522-3795. (sk)

x Keičiame dolerius į rublius aukštą santykiu. Parduodame automobilius ir namus Lietuvoje. Kreiptis į Tomą, 10 v. r. - 4 v. p.p., tel. 312-579-3243. (sk)

Patenkinti sugrįžę iš sekmingos demonstracijos Detroito. Prie autobuso Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kieme.

Nuotr. Algio Rugeniaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVA VĖL GYVA RŪTOS RATELYJE

Su naujai atgimstančios Lietuvos idėjomis Marijos gimnazijos mokinės susitiko Rūtos ratelyje š.m. spalio 12 dieną. Susirinkome dalyvavo 17 „Rūtelė“. Ratelio vadovė yra prancūzų kalbos mokytoja Beatričė Sturonaitė. Pirmą susirinkimo dieną įvyko susipažinimas ir naujų idėjų igyvendinimas. Kad Rūtos ratelis gražiai suktųsi, buvo išrinkta pirmininkė – Rasa Putriūtė, vicepirmininkė – Lyda Jurcytė, sekretorė – Lina Virzintaitė, izdininė – Elena Tuskenytė ir padėjėja – Krista Šilimaitė.

Rūtos ratelio Marijos aukšt. mokykloje ženklas – rūtelė.

Vadovės ir narių tikslas – Lietuva vis gyva. Su džiaugsmu susirinkime buvo paminėti Lietuvos tautiniai laimėjimai: atgavimas tautinės giesmės ir aukštai iškeltos trispalvės garbės. Draugystės ryšiai, kai ta grandinė tęsiasi nuo Lietuvos, Brigh-ton Parko lietuviai su įkvėpimu neseniai mus aplankiusio Lietuvos jaunimo. „Žalgirio“ komandos sportininkai ir Vilniaus universiteto ansamblio studentai paliko šiltus prisiminimus mūsų širdyse. Atnaujino tuos prisiminimus, stebėdamos video juosteles jų meniskus šokius ir dainas.

Susirinkimo pabaigoje įvyko vaisės, kurių metu naujos narės

buvo „išventintos“ į Rūtos ratelį – („initiation“).

Rūtos ratelio ateities planai: Lapkričio 12 d. Marijos gimnazijos „Open house“. Gruodžio mėn. – Šv. Kalėdų papročiai ir tradicijos. Vasario mėn. – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas – Sąjūdžio reikšmė Lietuvoje. Balandžio mėn. – Šv. Velykų stalas Lietuvoje ir išėivijoje. Gegužės mėn. – Lietuvos nueitas kelias ir laimėjimai politiniame ir ekonominiame gyvenime, siekiant geresnės ateities.

Iki pasimatymo Rūtos ratelyje!

PAMINĖTI NEKALTO PRASIDĖJIMO PARAPIJAI 75-RI METAI

Nekalto Prasidėjimo parapija per savo 75 gyvavimo metus prisidėjo ne vien mūsų kolonijai, bet užaugino religinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą Amerikoje. Šitaip pagerbė Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos veiklą ir inašą Brighton Parko lietuviių kolonijoje Chicago arkivyskupijos anglijas vyskupas Alfredas Abramovic savo pamoksle per Mišias bažnyčioje sekmadienį, spalio 22 d., minint parapijos 75 metų sukaktį.

Emigrantai, kaip prancūzai, lenkai, vokiečiai, lietuviai ir kiti atvykę į Ameriką, išaugino parapijas, mokyklas ir savas kolonijas. Dėkui Dievui, Brighton Parko lietuviai su įkvėpimu pastatė šioj kolonijoj vieną iš gražiausių bažnyčių. Tegul Dievas laimina Nekalto Prasidėjimo kleboną, vikarus, seseles mokytojas, parapičius ir vaikus mokykloje ir teduoda šiai parapijai gyvuoti ilgus, ilgus metus.

Lydint kryžiu, Jungtinių Amerikos Valstybių, Bažnyčios ir Lietuvos vėliavoms, kurias

nešė skautai, pamaldos prasi-dėjo procesija iš mokyklos per Fairfield gatvę iki bažnyčios California ir 44 gatvės sankryžos. Procesijoj dalyvavo įvairios parapijos draugijos, seselės, garbės sargyba – Kolumbijos Vyčiai ir kardinolo Mundelein kuopos, mokyklos vaikai, vyskupas Vincentas Brizgys ir vyskupas A. Abramovic. Taip pat dalyvavo procesijoj ir bažnyčioje Antanas Rudis, Šv. Grigaliaus vytis, ir jo žmona Marija, kuri yra popiežiaus apdovanota Pro Ecclesia ir Pontificale medaliu.

Kai procesija įžengė į bažnyčią, Lietuvos Vyčių ir parapijos choras, vadovaujami Fausto Strolios, giedojo „Gloria in excelsis“. Algirdas Brazis ir Dalia Eidukaitė Fanelli buvo solistai. Tarp choro giesmių buvo lietuviškai „Džiaukis, Marija“.

Šv. Mišias koncelebravo klebonas kun. Antanas Puchenski su diakonu Juozu Panek ir parapijos kunigais – vikaru Fabijonu Kireiliumi, prelatu Damazu Mozeriu ir kunigais, kurie yra dirbę parapijoj ar buvo svečiai. Taip pat koncelebravo vyskapai Abramowicz ir Brizgys.

Klebonas kun. A. Puchenski savo pamoksle pasakė apie parapijos praeitį ir pasiryžimą lietuvių parapičių organizatorių, ypač prelatu Antano M. Briškos, parapijos steigėjo ir pirmojo klebono. Jis pareiškė: „Mes turime pratesti parapijos organizatorių spąstus ir nepertraukdami veikti su Dievo pagalba ateičiai“.

Per Mišias buvo sukalbėta malda už mirusių kleboną ir vikarus – kun. Brišką, Juozą Šaulinską, Praną Vaitukaitį, Anastazą Valančių, Stasį Jonelį, Petrą Gasiūną, Joną Statkų, prelatą Viktorą Černauską, Stasį Valuckį, kan. Povilą Juknevičių, Joną Weisengoff, Juozą

Gilbert ir Joną Vyšniauską. Baigiant Mišias, buvo sugiedota „Nurodyk žmonijai ramybės takus, globok mus, Marija, kaip savo vaikus, sveika... sveika...“

Vakare įvyko jubiliejinis banketas Martinique restorano pokylių salėje Evergreen Parke. Čia dalyvavo parapičiai ir svečiai. Banketui vadovavo rengimo komisijos pirmininkė Marija Kinčienė su Petro Kausko ir Kazimiero Petkūno pagalba.

Kalbėjo vyskupas Abramowicz, seselė Margareta, Šv. Kazimiero seselių vienuolyno patarėja, kun. Puchenski, kun. Jonas Kuzinskas, Švč. M. Marijos Gimimo par. klebonas Marquette Parke, prel. D. Mozeris, kuris pastatė naują Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, ir Stasys Pieža, šio straipsnio autorius, pirmosios klasės baigusiu parapijos mokyklą 1918 metais vardu Pieža ir Ona Jovaišaitė iš penkių baigusiu tebera gyvi. Kun. Pranciškus Juskevičius, kuris baigė su šia klase, mirė rugpjūčio 31 d.

Muzikinę programą bankete atliko Marija Juzėnas, A. Brazis ir Eidukaitė-Fanelli. Franz Benteler dalyvavo su savo žymiu styginiu orkestru. Kun. Fabijonas Kireilis, parapijos vikaras, užbaigė banketą su malda anglų ir lietuvių kalbomis.

Prie banketo garbės stalo buvo Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza su savo žmona Asta, seselė Virginia Gapšis, seselė Margareta Petcavage, seselė Mary De Sales.

Nekalto Prasidėjimo parapija buvo įsteigta, kai Chicago arkivyskupas J. E. Quigley paskyrė kun. Brišką, buvusį Šv. Kryžiaus parapijos vikarą, klebonu ir steigėju. Kun. Briškos pastangomis su parapičiais buvo pastatyta bažnyčia, antras aukštasis mokykla, vienuolynas, klebonija ir salė. Už nuopelnus Bažnyčiai, taip pat steigiant Pontifikalinę Lietuvių kolegiją, Romoje, Šv. Tėvo Pijaus XII 1949 m. buvo pakeltas prelatu. Prelatas Briška mirė 1953 m.

Chicago kardinolas Samuel Stritch į prel. Brišką vietą paskyrė klebonu prelatą Damazą Mozerį, kuris pastatė parapijos naująją bažnyčią. Ją pašventino kardinolas Cody 1956 m. Prelatas Mozeris išėjo į pensiją 1985 m. klebonu emeritu toje pačioje parapijoj.

Kun. Antanas Puchenski, kuris buvo įšventintas 1971 m., paskirtas Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonu 1988 m., kai užėmė kun. Jono Kuzinsko vietą. Jis dabar yra klebonas Marquette Parke. Parapijoje yra 1200 šeimų, iš jų 400 lietuvių. Mokykloje yra 250 mokinių. Šv. Mišios lietuvių kalba kas sekmadienį yra 10 val. ryto.

Parapijos rengimo komitetas išleido istorinę 75 metų jubiliejaus knygą, kurioje yra Švento Tėvo palaiminimas, pasveikinimas Chicago kardinolo Bernardin, kleb. kun. Puchenski, prelatu Mozerio, vikaru Kireiliumi ir kun. Kuzinsko sveikinimai. Banketo programos leidyra yra laiškų Chicago miesto tarybos, po kuriuo pasirašo meras Daley.

Stasys Pieža

PAKEITIMAI POLICIJOJE

Meras Daley pakeitė šešis policijų tarybos narius, siekdamas griežčiau laikytis, kad nuslopintų skundus dėl policijos brutalumo.

Advokatas Jonas Gibaitis: 6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Marijos aukštesniosios mokyklos Rūtos ratelis. Iš kairės sėdi: izd. Elena Tuskenytė, sekr. Lina Virzintaitė, vicepirm. Lyda Jurcytė ir pirmininkė Rasa Putriūtė; antroj eilėj: Lina Meilytė, Larana von Braun, Raminta Bilutė, Christine Konswalik, Lina Gaizytė; trečioj eilėj: Matilda Szydagis, Julija Pulikaitė, Vida Gaizytė, Vita Mikelevičiūtė ir Renata Kvantaitė.

Nuotr. B. Sturonaitės